Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ВРЕМЕННА КОМИСИЯ ЗА ПРОУЧВАНЕ НА ФАКТИТЕ И ОБСТОЯТЕЛСТВАТА, СВЪРЗАНИ С ПРЕКЪСВАНЕ НА ИЗЛЪЧВАНЕТО НА ПРОГРАМА „ХОРИЗОНТ" НА БЪЛГАРСКОТО НАЦИОНАЛНО РАДИО, КАКТО И НА ТВЪРДЕНИЯТА ЗА ПОЛИТИЧЕСКИ НАТИСК ВЪРХУ РЪКОВОДСТВОТО И ЖУРНАЛИСТИ ОТ БЪЛГАРСКОТО НАЦИОНАЛНО РАДИО

На заседание, проведено на 20 февруари 2020 г., докладът за дейността на Временната комисия за проучване на фактите и обстоятелствата, свързани с прекъсване на излъчването на програма „Хоризонт" на Българското национално радио, както и на твърденията за политически натиск върху ръководството и журналисти от Българското национално радио бе приет с **6 гласа „за", 0 гласа „против" и 2 гласа „въздържал се"** и предлага на Народното събрание да приеме следния проект на решение:

Проект!

РЕШЕНИЕ

по Доклада за дейността на Временната комисия за проучване на фактите и обстоятелствата, свързани с прекъсване на излъчването на програма „Хоризонт" на Българското национално радио, както и на твърденията за политически натиск върху ръководството и журналисти от Българското национално радио

Народното събрание на основание чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 37 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РЕШИ:

Приема Доклада за дейността на Временната комисия за проучване на фактите и обстоятелствата, свързани с прекъсване на излъчването на програма „Хоризонт" на Българското национално радио, както и на твърденията за политически натиск върху ръководството и журналисти от Българското национално радио

ВНОСИТЕЛИ:

ТОМА БИКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВРЕМЕННАТА КОМИСИЯ

АЛЕКСАНДЪР СИМОВ

ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ

ЧЛЕНОВЕ:

БОРЯНА ГЕОРГИЕВА

ИВАН ЧЕНЧЕВ

ЙОРДАН ЦОНЕВ

КРАСИМИР БОГДАНОВ

ЛЪЧЕЗАР ИВАНОВ

РОСЕН ЖИВКОВ

СИМЕОН НАЙДЕНОВ

ХАМИД ХАМИД

ДОКЛАД

на дейността на Временната комисия за проучване на фактите и обстоятелствата, свързани с прекъсване на излъчването на програма „Хоризонт“ на Българското национално радио, както и на твърденията за политически натиск върху ръководството и журналисти от Българското национално радио

Съдържание

I. Увод 1

II. Събиране на данни и установяване на факти 6

III. Приложимо право 47

IV. Изводи на Временната комисия 48

V. Заключение 51

I. Увод

Със свое решение от 20 септември 2019 г. 44-тото Народно събрание на основание чл. 79, ал. 1 и 3 от Конституцията на Република България и чл. 37 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание създаде Временна комисия за проучване на фактите и обстоятелствата, свързани с прекъсване на излъчването на програма „Хоризонт“ на Българското национално радио, както и на твърденията за политически натиск върху ръководството и журналисти от Българското национално радио.

При извършване на своята работа, членовете на комисията се ръководеха от Вътрешни правила за организацията и дейността на Временната комисия за проучване на фактите и обстоятелствата, свързани с прекъсване на излъчването на програма "Хоризонт" на Българското национално радио, както и на твърденията за политически натиск върху ръководството и журналисти от Българското национално радио, приети

на заседание на 3 октомври 2019 г. При изготвяне на доклада членовете на Временната комисия имаха на разположение:

- Доклад по спазването на чл. 6, ал. 2 и ал. 3, т. 6 и чл. 10 от Закона за радиото и телевизията, установяващ спазване принципите на многообразие, достоверност и плурализъм в информационната политика на Българското национално радио, предоставен от Съвета за електронни медии;
- Вътрешен мониторинг на програма „Хоризонт“ за периода 1 септември – 10 октомври 2019 г., предоставен и изготвен от Българското национално радио;
- Външен мониторинг на програма „Хоризонт“ за периода 1 септември – 10 октомври 2019 г., предоставен и изготвен от Българското национално радио;
- Писмо от Комисията за регулиране на съобщенията с информация за предприетите действия от КРС във връзка със спиране на излъчването на програма „Хоризонт“ на Българското национално радио на 13.09.2019 г., което включва:
    1. Копие на Констативен протокол № С-АМ-097/13/09.2019 г. и приложения;
    2. Копие на Констативен протокол № С-АМ-098/13/09.2019 г. и приложения;
    3. Копие от Акт за установяване на административно нарушение № С-147/17.09.2019 г.;
    4. Копие от писмо до ВКП с изх. № 09-00-193/16.09.2019 г.;
    5. Копие от Наказателно постановление № 124/24.09.2019 г.
- Списък с документи, предоставени от Съвета за електронни медии, свързани с преустановяването на разпространение чрез електронни съобщителни мрежи за наземно аналогово радиопрекъсване на програма „Хоризонт“ на Българското национално радио и с възникналата криза в управлението на медията, довела до протести на журналисти и служители, които включват:
    1. Констативен протокол № РД-22 17-00-23/13.09.2019 г., с който се установява, че програма Хоризонт не се доставя чрез мрежи за наземно аналогово радиоразпръскване на 13.09.2019 г.;
    2. Съобщение за профилактика на предавателите, публикувано на интернет страницата на БНР;
    3. Писмо изх. № РД-22 17-00-23/13.09.2019 г. до генералния директор на БНР с искане на информация;

4. Писмо вх. № РД-22 17-00-23/13.09.2019 г. от генералния директор на БНР с приложения;
5. Писмо изх. № РД-22 17-00-23/13.09.2019 г. до КРС с искане за информация;
6. Писмо изх. № РД-22 17-00-23/13.09.2019 г. до генералния директор и членовете на УС на БНР за провеждане на среща;
7. Писмо изх. № РД-22 17-00-23/13.09.2019 г. до КРС за провеждане на среща;
8. Постановление от 13.09.2019 г. по пр. № 10901/ 2019 г. на Върховна касационна прокуратура вх. № РД-22 17-00-23/13.09.2019 г.
9. Писмо изх. № РД-22 17-00-23/13.09.2019 г. до Върховна касационна прокуратура;
10. Съобщение на ВКП за резултатите от предварителната проверка;
11. Декларация от работещите в „Хоризонт" и БНР срещу действията на ръководството на БНР вх. № РД-22 17-00-22/13.09.2019 г.;
12. Становище на представени в БНР синдикати в подкрепа на генералния директор вх. № РД-22 17-00-25/16.09.2019 г.
13. Протокол от проведена на 16.09.2019 г. среща между СЕМ, УС на БНР и КРС;
14. Писмо вх. № РД-22 17-00-23/ 16.09.2019 г. от КРС;
15. Писмо вх. № РД-22 17-00-23/ 16.09.2019 г. от БНР с приложени допълнителни документи (бюлетини, установяващи прекъсвания на сигналите на отделни програми на различни предаватели);
16. Писмо (становище) вх. № РД-22 17-00-23/ 18.09.2019 г. от Редколегията на програма Хоризонт, с искане за провеждане на среща със СЕМ;
17. Протокол от проведена на 19.09.2019 г. среща между СЕМ и Редколегията на програма Хоризонт;
18. Протокол изх. № РД-22 17-00-23/ 19.09.2019 г. за предоставени документи от г-жа Силвия Великова по време на проведената среща;
19. Протокол № 41 от заседание на СЕМ от 19.09.2019 г.;
20. Становище на СЕМ от 19.09.2019 г. по повод преустановеното разпространение на програма Хоризонт на БНР, качено на сайта на регулатора;

21. Писмо изх. № РД-22 17-00-23/ 25.09.2019 г. до прокуратурата на Р България;
22. Наказателно постановление № РД-10-26/02.10.2019 г. на председателя на СЕМ;
23. Наказателно постановление № РД-10-27/02.10.2019 г. на председателя на СЕМ;
24. Становище вх. № РД-22 17-00-23/20.09.2019 г. на Редколегията на програма Хоризонт в отговор на покана за повторна среща;
25. Протокол № 43 от извънредно заседание на СЕМ, проведено на 27.09.2019 г.;
26. Протокол от среща, състояла се на 03.10.2019 г. с протестиращи в подкрепа на Светослав Костов служители на БНР;
27. Протокол № 45 от заседание на СЕМ, проведено на 09.10.2019 г.;
28. Писмо изх. № РД-22 17-00-23/ 09.10.2019 г. до Светослав Костов за откриване на производство по предсрочно прекратяване на мандата му;
29. Становище вх. № РД-22 17-00-23/14.10.2019 г. от Светослав Костов с приложения на хартиен и електронен носител (в отделен класьор);
30. Решение на СЕМ № РД-05-107/17.10.2019 г.;
31. Протокол № 46 от заседание на СЕМ, проведено на 17.10.2019 г.;
32. Писма, декларации, позиции, постъпили в СЕМ:

32.1 Декларация от радиожурналисти, с която се иска оставката на генералния директор и УС, вх. № РД-22 17-00-23/20.09.2019 г.;

32.2 Позиция на Съюза на българските журналисти вх. № РД-22 17-00-23/24.09.2019 г., в която се искат спешни мерки за нормализиране на обстановката в БНР и оставки на генералния директор и УС;

32.3 Декларация от представителни синдикати в БНР вх. № РД-22 17-00-23/26.09.2019 г.;

32.4 Статия на Международната федерация на журналистите вх. № РД-22 17-00-23/30.09.2019 г.;

32.5 Становище на Редколегията на програма Хоризонт по повод твърдения на г-н Светослав Костов, касаещи легитимността на Редколегията вх. № № РД-22 17-00-23/01.10.2019 г.;

32.6 Позиция на кореспондентите на БНР в страната вх. № РД-22 17-00-23/01.10.2019 г.;

32.7 Открито писмо до СЕМ на Даниела Късовска вх. № РД-22 17-00-23/02.10.2019 г.;

32.8 Декларация от представителни синдикати в БНР и служители на медията вх. № РД-22 17-00-23/03.10.2019 г.;

32.9 Уточнение от СБЖ вх. № РД-22 17-00-23/06.10.2019 г.;

32.10 Становище от работещи в Българското национално радио вх. № РД-22 17-00-23/07.10.2019 г.;

32.11 Становище от Редколегията на програма Христо Ботев вх. № РД-22 17-00-23/08.10.2019 г.;

32.12 Декларации от служители и журналисти в БНР вх. № РД-22 17-00-23/15 и 16.10.2019 г.

32.13 Писмо от О.Стамболов, журналист и преводач вх. № РД-22 17-00-23/18 и 25.10.2019 г.;

32.14 Писмо от Софийска районна прокуратура вх. № РД-22 17-00-23/30.09.2019 г. и отговор от 03.10.2019 г.

- Резултатите от проведените изслушвания в комисията на:

1. Главния Прокурор на Република България г-н Сотир Цацаров, проведено на 10 октомври 2019 г;
2. Съвета за електронни медии, проведено на 14 ноември 2019 г.
3. Комисията за регулиране на съобщенията, проведено на 14 ноември 2019 г.
4. Г-жа Силвия Великова, г-н Ивайло Савов, г-н Стефан Ташев, г-н Светослав Костов, г-жа Даниела Късовска и г-н Пламен Костов във връзка с изясняване на фактите и обстоятелствата, свързани с прекъсване на излъчването на програма „Хоризонт“ на Българското национално радио на 13 септември 2019 г., както и на твърденията за политически натиск върху ръководството и журналистите от Българското национално радио, проведено на 23 януари 2020 г.
5. г-жа Румяна Василева и г-н Даниел Инков, г-жа Даниела Късовска и г-н Ивайло Костов във връзка с изясняване на други факти и обстоятелства, свързани с твърдения за осъществяване на вмешателство върху редакционната независимост на Българското национално радио, проведено на 23 януари 2020 г.

Временната комисия проведе 7 заседания, всичките открити и на тях освен акредитираните журналисти, присъстваха и различни други заинтересовани страни.

I. Основание за свикване на комисията

На свое заседание на 27 септември 2019 г. Народното събрание, като обсъди въпроса за повдигнатия обществен дебат и за широкия медиен отзвук, свързан с временното спиране на излъчването на програма „Хоризонт“ на Българското национално радио на 13 септември 2019 г. и с изнесената информация за оказан политически натиск над ръководството и служителите на Българското национално радио, взе предвид факта, че Прокуратурата и Комисията за регулиране на съобщенията извършват проверки във връзка със спирането, както и че Съветът за електронни медии изслуша ръководството на радиото във връзка със свалянето от ефир на журналист от медията. На заседанието бе обърнато внимание обаче и на обстоятелството, че изясняването на всички факти, свързани със спирането на радиото е въпрос не само на прокурорска и административна проверка, а и на ясна политическа реакция. Това предполага изясняването на въпроса, имало ли е политически натиск върху радиото и ако е имало, кое е лицето или лицата, които са го осъществили. Водено от това разбиране, Народното събрание създаде **Временна комисия за проучване на фактите и обстоятелствата, свързани с прекъсване на излъчването на програма "Хоризонт" на Българското национално радио, както и на твърденията за политически натиск върху ръководството и журналисти от Българското национално радио с** председател г-н Тома Биков, в която на паритетен принцип включва 10 народни представители – по двама народни представители от всяка парламентарно представена група.

II. Събиране на данни и установяване на факти

При започване на своята работа, временната комисия ясно отграничи нуждата от установяване на всички факти, свързани със спирането на радиото, както и по отношение на данните за оказан политически натиск върху ръководството и журналисти от радиото. **Подходът,** възприет от комисията е, при спазване на принципа на публичността, да бъдат поканени и изслушани най-напред компетентните органи,

които имат отношение към случая, а след това да бъдат поканени и изслушани най-напред преките участници в събитията, свързани със спиране на сигнала на програма „Хоризонт“ на 13 септември 2019 г., а след това други лица, заети в Българското национално радио, които са поискали да бъдат изслушани и които сигнализират за нередности в дейността на радиото, както и други заинтересовани страни.

При пристъпване към процеса по събиране на данни, временната комисия идентифицира нуждата от установяване на няколко отделни факта, които макар и взаимосвързани, имат самостоятелно значение и установяването им и изясняването им е ключово за работата на комисия. На първо място, комисията си постави за цел да изясни всички обстоятелства, свързани **с прекъсване на излъчването на програма „Хоризонт“ на Българското национално радио** на 13 септември 2019 г. На второ място, комисията си постави за цел да установи, **дали е налице оказване на политически натиск върху ръководството на радиото,** предхождано от спиране на излъчването на програма „Хоризонт“ на 13 септември 2019 г. На трето място, комисията си постави за цел да установи, **дали е налице оказване на политически или друг натиск върху журналисти от Българското национално радио.** Комисията си постави за задача да установи, ако е оказван политически натиск, в какъв период, под каква форма и чрез какви способи той е упражнен, както и дали е налице връзка между спирането на програма „Хоризонт“ на 13 септември 2019 г. и свалянето на г-жа Силвия Великова от ефир. Наред с това, си постави за задача да установи, ако е налице такава връзка, какви са причините за това.

Наред с това, временната комисия допусна изслушване на други заинтересовани лица, които да изложат своите твърдения за настъпили последващи факти, които имат отношение към случая и които комисията прецени, че са важни за изясняване на цялостната фактическа обстановка по отношение на състоянието на медийна свобода в Българското национално радио.

За да установи налице ли са тези факти, временната комисия в рамките на своите правомощия покани и изслуша от страна на компетентните институции, най-напред г-н Сотир Цацаров – главен прокурор на Република България към момента на спиране на радиото и поканването му в комисията, след това покани и изслуша Съвета за електронни медии, представляван пред комисията от г-жа Розита Еленова, а след това покани и изслуша Комисията за регулиране на съобщенията, представлявана от г-н Константин Димитров.

След изслушване на компетентните органи, временната комисия пристъпи към изслушване най-напред на г-жа Силвия Великова, журналист в програма „Хоризонт“ на Българското национално радио, г-н Ивайло Савов, директор на програма „Хоризонт“ от септември 2017 г. – септември 2019 г., г-жа Даниела Късовска, зам.-главен редактор на програма „Хоризонт“ към 13 септември 2019 г., г-н Стефан Ташев, член на Управителния съвет на Българското национално радио, г-н Светослав Костов, генерален директор на Българското национално радио към 13 септември 2019 г. и на г-н Пламен Костов, технически директор на Българското национално радио към 13 септември 2019 г.

След това, отделно от посочените по-горе лица, временната комисия покани и даде възможност за изслушване на г-жа Виолета Ашикова, г-жа Румяна Василева, г-н Даниел Инков, журналисти в Българското национално радио, както и на г-н Антон Митов, изпълняващ длъжността генерален директор на Българското национално радио в периода 18 октомври 2019 г. – 23 януари 2020 г. във връзка с изясняване на други факти и обстоятелства, свързани с твърдения за осъществяване на вмешателство върху редакционната независимост на Българското национално радио. По време на изслушването по този въпрос, г-н Антон Митов и г-жа Виолета Ашикова не се явяват за изслушване, а по отношение на разисквания проблем отношение взимат г-н Ивайло Савов и г-жа Даниела Късовска.

Наред с това, Временната комисия изслушва г-жа Елица Доцева, представител на КНСБ и г-жа Дарина Григорова, представител на КТ „Подкрепа“, които също изразяват желание да представят информация, свързани с проблеми в работата на БНР.

1. **При изслушване на главния прокурор, г-н Сотир Цацаров даде информация за следното:**

По отношение на спирането на програма „Хоризонт“, на 13 септември 2019 г. програма „Хоризонт“ е достъпна само онлайн и спира излъчването си за времето от 6,00 ч. часа сутринта до 10,42 ч. Незабавно след това, от ДАНС до главния прокурор е изпратена сигнална справка, в която са посочени фактите относно спирането на програма „Хоризонт“, предполагаемите причини за това, като ясно е посочено, че спирането представлява и опасност с оглед националната сигурност. Според главният прокурор акцентът в конкретния случай, е свързан със задълженията на Националното радио, както по Закона за защита при бедствия, така и по тези, които съществуват в

Закона за Радиото и телевизията, за непрекъснато излъчване и за предаване на съответни съобщения в случаи на бедствия или други кризисни ситуации.

На базата на справката, изпратена от ДАНС, главният прокурор разпорежда проверка. Срокът за проверката е три дни с оглед необходимостта изключително бързо да бъдат събрани необходимите факти, на базата на които да се прецени налице ли са основания за образуване на досъдебно производство. Проверката е възложена на ДАНС, извършена е също така и чрез изискване на документи от КРС и от СЕМ. След приключването на проверката са оповестени резултатите от нея. Те показват, че за дата 13 септември 2019 г., когато Радиото е спряло своето излъчване на програма „Хоризонт" действително е съществувал план за профилактика. Планът за профилактика е обхващал само три предавателя на ултра къси вълни и тези предаватели са в Белоградчик, Ивайловград и Трещеник, тоест не е съществувал какъвто и да е план, за извършване на друга профилактика и спиране на програмата. Плановото спиране е касаело само три предавателя и то за профилактика, което по никакъв начин не е могло и не е следвало да се отрази върху излъчването на програма „Хоризонт" на територията на цялата страна.

Хронологията, която главният прокурор излага, е че на 11 септември 2019 г. е постъпило уведомление на директора на дирекция „Техника" господин Пламен Костов до генералния директор на Националното радио относно необходимостта от извършване на профилактика на студийния комплекс. На етапа, на който се извършваше проверката от прокуратурата става ясно, че това, което е сведено до знанието на генералния директор, касае само профилактика на студийния комплекс и към този момент прокуратурата все още не разполага с данни генералният директор да е знаел за възможността или въобще за предстоящото спиране на излъчването на програма „Хоризонт".

Според прокуратурата, след като на 11 септември 2019 г. такова уведомление е получено от страна на директора на дирекция „Техника" до генералния директор, той го е резолирал със своята резолюция „Да" със същата дата. В резултат на това е последвало на 12 септември 2019 г. изпращане на мейл в 9,26 ч. от господин Костов до НУРТС със следния текст: *„Моля Ви да бъде прекратено излъчването на програма „Хоризонт" на 13 септември 2019 г. на територията на цялата страна за времето от 6,00 ч. до 11,00 ч., поради профилактика на студийния ни комплекс."* След размяна на кореспонденция между НУРТС и Радиото с оглед категоричното изискване на ръководството на НУРТС да се увери дали наистина Радиото иска спирането и след

като това е потвърдено, излъчването на програма „Хоризонт“ е спряно. Тя се е излъчвала само онлайн като на 13 септември 2019 г. в 8,07 ч. господин Пламен Костов е изпратил нов мейл на съответния ръководител на НУРТС със съдържанието: *„Благодаря Ви за съдействието и ако е възможно да възстановим сигнала към 10,20 ч.“*

Проверката на прокуратурата установява, че за времето от 6,00 ч. до 10,42 ч. е била налице и е съществувала пълна техническа възможност този сигнал да бъде предаван, т.е. необходимост от профилактика не е имало. Техническите канали за предаване на програма от Радиото до предавателите на НУРТС по всяко от съществуващите три трасета – две оптични и едно радиорелейно, са съществували в пълна възможност. На 13 септември 2019 г. непосредствено преди да спре излъчването на програмата, дежурният инженер в НУРТС в 5,45 ч. се е свързал отново с ръководството на дирекция „Техника“, поискал е още веднъж категорично да му бъде потвърдено, че трябва да се спре излъчването на програмата, тъй като и за самия него е било ясно, че нито има профилактика, нито има нужда от профилактика, нито има технически проблем, нито по някаква причина се налага технически Радиото да бъде спряно.

След като е получил потвърждение, в крайна сметка излъчването на програма „Хоризонт“ в 6,00 ч. е било спряно. Това, което е установено е, че от 6,00 ч. от централната станция на НУРТС цифровото аудио на програма „Хоризонт“, което се е получавало от така наречената централна апаратна на БНР, е било заменено с „RATs“ сигнал, това на практика означавало излъчване на тишина в ефир. Според главния прокурор най-общо казано позицията на НУРТС е: *„Радиото спря не защото има технически проблем, а защото просто Вие – тоест Радиото, не излъчвате каквато и да е програма, тоест от Вас има тишина.“*

След като проверката установи тези факти, материалите са изпратени на Софийска градска прокуратура. Софийска градска прокуратура образува досъдебно производство като проверката, приключва за три дни – от 13 до 16 септември. На 17 септември, Софийска градска прокуратура образува досъдебно производство. Софийска градска прокуратура е изискала документи от директора на Българското национално радио, изискани са в оригинал входящите дневници – всичко онова, което отразява завеждането на кореспонденцията, т. е. вътрешно служебната кореспонденция в Радиото. Извършили са проверка на компютърната деловодна система за завеждане на документи във вътрешната система на Радиото за такова завеждане на документи.

Разпитани са множество лица в качеството на свидетели, като на първо място е Светослав Костов като генерален директор, Мария Маркова, Пламен Костов – директор на дирекция „Техника“, включително и длъжностни лица, които изпълняват функции на администратори, секретари, които просто завеждат кореспонденция. Разпитани са и длъжностни лица от НУРТС.

В крайна сметка, според данните предоставени от главния прокурор, тази фактическа обстановка се потвърждава, но само по отношение на фактите, свързани със спирането и техническата възможност. От тук нататък, според него, са очертани две основни версии. Те са предмет на проверка от прокуратурата. Според нея, едната версия е версията на директора на дирекция „Техника“ господин Пламен Костов, а другата е на генералния директор на Националното радио към този момент – г-н Светослав Костов.

В рамките на образуваното досъдебно производство господин Пламен Костов дава показания, разпитан като свидетел, при проверката отрича всичко, които показания всъщност очертават и първата версия от станалото или евентуално станалото.

Г-н Сотир Цацаров излага пред Временната комисия, т. нар. първа версия – версията на г-н Пламен Костов. Според казаното от директора на дирекция „Техника“ на 11 септември 2019 г. генералният директор се прибира от командировка от чужбина с един ден по-рано, след което Пламен Костов твърди, че на 11 септември 2019 г. в 17,51 ч. по телефона му се е обадил генералният директор и му е разпоредил да спре излъчването на програма „Хоризонт“ на 13 септември 2019 г. за времето от 06.00 ч. до 11.00 ч. Според думите на Пламен Костов: той му заявил, че това е пълно безумие, на което според Костов генералният директор е отговорил – „Изпълнявай!“. Оттам нататък следват действията на Костов, които са установени по времето на проверката на прокуратурата, като преди това около 18,30 ч. директорът на дирекция „Техника“ се обадил отново на генералния директор, като поискал от него някаква форма на разрешение за писмено уведомление, тъй като очевидно искането е било толкова необичайно за НУРТС, че те са поискали да имат съвсем ясен писмен документ, който им предписва да не излъчват сигнала на Радиото. Отговорът на генералния директор е бил: *„Пращай каквото трябва!“* и в резултат на това на 12 септември 2019 г. в 9.26 ч. директорът на дирекция „Техника“ е изпратил мейла до НУРТС.

Господин Костов твърди, че на същата дата около 15,00 ч. е имал нов телефонен разговор с генералния директор. Според него при този нов телефонен разговор

нареждането на генералния директор е било: *„Продължавай и дръж НУРТС на стендбай.“*

Установено е при проверката, за наличието на уведомление от дата 11 септември 2019 г. на директора на дирекция „Техника“ до генералния директор на Радиото със следния текст: „Във връзка със създаден голям технически проблем, се налага профилактиране на студийния комплекс на програма „Хоризонт“ на 13 септември 2019 г. от 6.00 до 11.00 ч“. На това генералният директор е сложил резолюцията „Да”. Въпросното уведомление е „входирано“ или то носи съответния печат от деловодната система на Радиото с дата 11 септември 2019 г. и е резолирано от генералния директор. При проверката се установява, че въпросното уведомление е заведено в деловодната система на Радиото на 12 септември, а не на дата 11 септември, в 16,21 ч. Установява се също, че деловодната система на Радиото е позволявала документ на 12-ти да бъде заведен с дата 11-ти.

От показанията на Костов – директора на дирекция „Техника“, се установява още че, според него това уведомление, е писано на 12-ти и е писано при пълното знание и информираност на генералния директор за това уведомление.

На дата 13-ти според показанията на Пламен Костов пред прокуратурата, генералният директор му се е обадил сутринта и му е наредил да предаде да пуснат програма „Хоризонт“ в 10,20 ч. Това е причината според Пламен Костов, според която, пак със знанието и разпореждането на генералния директор в 8,07 ч. той изпраща мейла, в който благодари на НУРТС за съдействието и любезно му казва, че могат да възстановят излъчването към 10,20 ч. От НУРТС, очевидно доста изненадани от тези необичайни действия на Радиото, още веднъж искат потвърждение, както са искали да спрат сигнала, така са искали и потвърждение да го пуснат отново, и след като са го получили, в 10,24 ч. излъчването на програма „Хоризонт“ е било възстановено в ефира.

Това е първата версия, която е установена по разследването – спирането на Радиото е извършено със знанието на генералния директор на Националното радио при наличието на отправени служебни нареждания от него към директора на дирекция „Техника“.

Втората версия е според показанията на генералния директор на Радиото – г-н Светослав Костов. Генералният директор на Радиото заявява, че на 11 септември 2019 г. твърдяното обаждане в 17,51 ч., което е било извършено и на базата на което е разпоредено с думите „Изпълнявай!“ и това, за което говори господин Костов,

генералният директор заявява, че няма спомен за дата и час. Заявява, че не е нареждал по никакъв начин спирането на излъчването на програмата.

По отношение на обаждането, около 18,30 – цитираните думи: „Дръж НУРТС на стендбай“ – генералният директор твърди, че няма спомен за час, а няма и спомен да се е обаждал, казва, че Костов може и да е звънял, може и да не е звънял.

По отношение на разговора на 12 септември 2019 г., генералният директор категорично отрича да е бил осъществяван такъв разговор. По отношение на уведомлението от 11 септември, генералният директор категорично отрича това уведомление да е било антидатирано. Заявява, че няма особен спомен относно пускането на самото уведомление и как е станало – заявява, че е поставил резолюция на уведомлението. Според него без да знае, че то касае спиране на излъчването на програма „Хоризонт“ и датата на това уведомление според него е действителна, тоест това е датата 11 септември 2019 г.

Според главния прокурор г-н Сотир Цацаров, прокуратурата следва да извърши на първо място анализ с оглед проверката на твърденията за налични обаждания, тъй като директорът на дирекция „Техника“ съвсем ясно посочва часовете, в които той е разговарял и точните часове на разговори, с които той е осъществявал разговор с генералния директор. Според него това ще бъде проверено по реда на Закона за електронните съобщения.

Според Сотир Цацаров, втората тема или втората сюжетна линия касае проверка в Софийска районна прокуратура.

На 19 септември Съветът за електронни медии провежда заседание в присъствието на журналисти от Българското национално радио, които пред Съвета за електронни медии правят съответните изявления. Това заседание е широко отразявано и в медиите. Стана ясно от медиите, че СЕМ ще сигнализира прокуратурата. На 25 септември прокуратурата получава сигнал от СЕМ. На практика сигналът представлява едно кратко писмо, с което се изпраща протокол от проведеното обсъждане в СЕМ, а освен че изпраща протокола, СЕМ сигнализира прокуратурата за две неща, тоест две евентуални насоки, които са свързани с евентуално престъпление принуда. Едното от тях представлява данни за упражнена принуда, чрез злоупотреба с власт от генералния директор господин Светослав Костов върху определени журналисти и второто от тях, представлява принуда, която е упражнена спрямо генералния директор от неизвестни лица. Преписката е постъпила във Върховната касационна прокуратура и веднага е изпратена на компетентната прокуратура, а това е Софийската районна прокуратура. В

Софийската районна прокуратура проверката се извършва лично от прокурор, като към момента на изслушването на главния прокурор пред Временната комисия е извършено следното:

– от генералния директор са изискани абсолютно всички документи, които имат отношение към случая – това касае не само длъжностни характеристики, заповеди и прочее, но и абсолютно всички заповеди относно твърдяно командироване на журналисти, графици за предавания и т.н.

– от Съвета за електронни медии, по същия начин, са изискани всички относими към случая документи по повод свалянето от ефир на журналиста Силвия Великова и спирането на излъчването на програма „Хоризонт“. Главният прокурор допълва, че отделно от това, поради твърденията, които са свързани с проведени телефонни разговори, както и поради факта, че лицата, които дават обяснение и са категорични, че такива телефонни разговори са провеждани, като посочват час на телефонните разговори, телефонен номер, от който са извършвали или приели съответното набиране, както и телефонен номер, от който са получили или приели съответно набиране на друг абонат – в конкретния случай това основно е генералният директор на Радиото – поради тази причина са използвани отново възможностите на Закона за електронните съобщения и с едно постановление на директора на Главна дирекция „Национална полиция“, е възложено изготвянето на искания по реда на този закон за достъп до трафични данни. Казано по друг начин – за получаване на това, което в публичното пространство се нарича разпечатки.

Прокуратурата е получила разрешение на Софийския районен съд, съдебните актове са получени и на 7 октомври Софийска районна прокуратура е внесла тези съдебни актове, които разрешават достъпа до тези данни, обажданията до тези телефони, в съответните мобилни оператори. Според г-н Цацаров, прокуратурата очаква отговорите от мобилните оператори, относно трафика на посочените телефони.

Отделно от това, наблюдаващият прокурор е снел обяснения от следните лица: госпожа Силвия Великова, госпожа Даниела Късовска, господин Ивайло Савов, господин Николай Кръстев, госпожа Мариана Маркова, господин Светослав Костов, като е снето обяснение по делегация, тоест не лично, а от колеги от Стара Загора и от ръководителя на Радио Стара Загора, поделението на Националното радио в Стара Загора, Любомир Чешмеджиев.

Отделно от това, са извършени още две действия по разследването – едното, поради това че господин Ивайло Савов, бивш ръководител на програма „Хоризонт“,

който е бил пенсиониран, заявява, че е осъществявал кореспонденция с генералния директор по телефон, който е служебен, но е осъществявал кореспонденция по този телефон, чрез използване на приложението Viber и след като е бил пенсиониран, е предал служебния телефон. Прокуратурата е изисквала този телефон от Радиото и телефонът е взет за експертиза.

Заедно с това има изявления на лица, от които са снети обяснения относно провеждани срещи, влизане, излизане от сградата на Радиото заедно с генералния директор или други лица, относно факти, които се отричат от тези лица.

С оглед на това, че твърдящите наличието на такива срещи посочват, че на входа на Радиото има непрекъснато действащи охранителни камери, са изискани записите от тези охранителни камери, които ясно ще покажат кой, какво и кога е правил.

И тук се очертават две групи свидетели. Според първата група – те твърдят, че случилото се в периода 9 септември 2019 г. до 13 септември 2019 г. на практика са действия, които са били насочени към, направо казано, сваляне на журналиста Силвия Великова от ефир, за да, според тях, не може тя да отразява и коментира протестите по повод процедурата за избор на главен прокурор, да не води предаването „Преди всички“ на 13 септември, като това е групата от четири лица: Великова, Савов, Съсовска, Чешмеджиев, които най-общо сочат, че през този период те са имали разговори с генералния директор, че самият генерален директор е бил притеснен по повод упражняван спрямо него от четири лица, от политически партии, чиито имена не е споделил пред тях, а изрично е отговорил на зададени конкретни въпроси на журналиста Силвия Великова, дали това са определени лица, той казал, че това не са три от посочените лица от нея, а са други лица.

И най-общо нещата са свързани с проведен разговор между госпожа Великова, освен всичко друго, което тя и не само тя, а и нейните колеги твърдят, че се е случило в Радиото, в Борисовата градина. Според госпожа Великова такъв разговор в Борисовата градина е бил проведен. Според нея, при провеждането на този разговор, генералният директор ясно е казал, че тя трябва да бъде свалена от ефир. Посочил е и причините, поради които това трябва да стане – посочил е, че ако това не стане, бюджетът на Радиото няма да бъде увеличен, нормален или няма да стигне за разходите на Радиото. Посочила е също така, че това е свързано и със заплахи спрямо него, употребил е, според нея, израза, че децата му ще останат гладни и че това той трябва да направи и т.н. Отделно от това се излагат и факти, относно издаването на командировъчна заповед. По силата на тази командировъчна заповед Силвия Великова

е следвало да замине да обучава журналисти в Радио – Стара Загора. Според тази първа група лица, от които са снети обяснения, на практика това е свързано именно с опита журналистът да бъде свален от ефир. Това на практика представляват и твърденията на първата група лица – всички обяснения са изключително подробни. Според Сотир Цацаров наблюдаващият прокурор е направил максималното, с оглед на това да се изчистят всички подробности, които са свързани с часове, телефонни номера, включително и до минути, за да може твърдяното от едната група свидетели и категорично отричаното от другата група свидетели, да бъде ясно проследено на базата на евентуално получените резултати от разпечатките от мобилните оператори.

Според главния прокурор втората група свидетели най-общо имат една позиция, която съвпада с обясненията на генералния директор. Генералният директор твърди, че на десети е бил командировка в чужбина. По телефона му се е обадила госпожа Маркова, която го е замествала, член на Управителния съвет на Радиото. Станало е дума за издаването на заповед за командирането на Силвия Великова в Стара Загора, станало е ясно, че това е съвсем нормална процедура, за която и самият журналист е знаел, и че тази заповед трябва да бъде подписана. След това генералният директор е казал, че поради спешни проблеми, свързани с бюджета на Националното радио, е следвало да се върне в България на 11 септември и на 11 септември се е върнал в България с по-ранен полет. На 11 септември след обяд се е прибрал в сградата на Радиото, занимавал се е с текуща работа и на 11 септември, това е връзката с първата сюжетна линия, свързана със спирането на излъчването на програма „Хоризонт“, е получил въпросното уведомление. Това уведомление е резолирал с „Да“, защото е мислел, че става дума само за профилактика на студиен комплекс на Националното радио. На 11 септември – това е един ключов момент, който е свързан с основно разминаване на обясненията и на двамата, според журналиста Силвия Великова, тогава на 11 септември е бил проведен разговор между генералния директор и нея в Борисовата градина по изрично искане на генералния директор да бъде извън сградата на Радиото и тогава той я е уведомил за исканията към него тя да бъде свалена от ефир.

Самият генерален директор заявява, че на 11 септември 2019 г. той наистина е бил в Борисовата градина –видял е госпожа Великова, видял е нейна колежка, която е била в майчинство и е била там с детето си, поздравил ги е, след което е продължил по пътя си. Оттам насетне генералния директор описва събитията на 12 септември 2019 г., които са свързани с пенсионирането на ръководителя на програма „Хоризонт“. Според него съвсем нормално предвидено и планирано според ръководителя на програма

„Хоризонт“ – Ивайло Савов – абсолютно изненадващо, след като той най-общо казва на генералния директор думи от типа на: *„Ти чуваш ли се какво искаш от мен?“*. На 13 септември генералният директор казва, че сутринта е бил вкъщи, обадили са му се още рано сутринта, че програма „Хоризонт“ не излъчва и според него това е моментът, в който той е разбрал за първи път, че излъчването на програма „Хоризонт“ е спряно на територията на цялата страна. Той казва: *„Завявам, че аз лично не съм искал от никого да бъде заменяна Силвия Великова като журналист, отразяващ събитие, нито като водещ на предаване“*. На базата на тази проверка и резултатите от проверка, Сотир Цацаров заявява, че наблюдаващият прокурор от Софийска районна прокуратура ще вземе решение за образуване на досъдебно производство. Казано по друг начин – според него данни за престъпление са налице. В хода на изслушването и задаване на въпроси се установи, че ще бъдат иззети разпечатки за телефонни разговори, както от – така и към генералния директор, както и че заповед за командировка на г-жа Силвия Великова има. Има разминаване в твърденията по отношение на причините, поради които е издадена тази заповед. Според едната група свидетели заповедта е издадена в деня на събитията и е по искане на ръководителя на радио „Стара Загора“. Според другото твърдение заповедта е издадена по съвсем нормален ред, предварително е съгласувана, свързана е с така наречена репортерска академия, тоест обучение на журналисти от регионалните центрове, от журналисти от София и според твърдението на генералния директор: *„На 10 септември ми се обади госпожа Маркова и ме информира – това е членът на Управителния съвет на Радиото, която го замества докато той е в чужбина – и ме информира, че е постъпила докладна записка от директора на Регионална радиостанция – Стара Загора Любомир Чешмеджиев до генералния директор на БНР, заведена с входящ номер еди-кой си от 10 септември, с която моли журналистката Великова да бъде командирована. Казах на Маркова да резолира докладната с „Да“ и да я насочи към директора на програма „Хоризонт“.“* Твърдението на директора на програма „Хоризонт“ е, че тази заповед въобще не е свързана с някакво предварително съгласуване. Тоест, той и колегите му свързват тази заповед с опит на практика журналистът да бъде отстранен от ефир в конкретния ден. Тоест да бъде намерен съвсем законен претекст тя да не участва в предаване и да води предаване.

Главният прокурор Сотир Цацаров представя пред Временната комисия т. нар. от него **трета сюжетна линия,** според която на 26 септември постъпва сигнал в ДАНС от генералния директор на Радиото, в който сигнал генералният директор излага данни за

нарушения, които са свързани с бюджет, обществени поръчки и договори, които са констатирани от него. Става дума за просрочени финансови задължения, за необезпечени договори, за плащания по договори, които са в резултат на проведени обществени поръчки, свръх прагът в поръчката и в самия договор заплащания по договори за сключени обществени поръчки за извършени дейности, които пък въобще не са в обхвата на поръчката, както и за липсваща компютърна информация от служебни компютри на длъжностни лица. На базата на този сигнал ДАНС оформя справка, в която обаче изрично се посочва, че сигналът и всичко твърдяно в него не е подложено на проверка. Тази справка е изпратена на Прокуратурата и сигналът е изпратен на Софийска градска прокуратура по компетентност, тъй като касае длъжностни престъпления. В обхвата на изслушването на Сотир Цацаров от Временната комисия обаче, все още не са налице резултати от извършените проверки.

Главният прокурор представя според него, т. нар. **четвъртата сюжетна линия** в Радиото, която не е свързана с принуда или с длъжностни престъпления. На 23 септември 2019 г. в Четвърто районно управление на полицията СДВР се е явил журналист от Радиото, който е дал свидетелски показания за това, че на 20 септември 2019 г. в сградата на Радиото след възникнал спор му е причинена лека телесна повреда, която се изразява в травма на шията, като деянието е извършено по хулигански подбуди. От началните данни, които са събрани, става ясно, че става дума за конфликт, който е възниквал в 18,10 ч. между двама служители на Радиото – редактори, като пострадалото лице е репортер. Той твърди, че на 20 септември около 18,10 ч. е влязъл в нюзрума, последвал е спор с намиращите се там двама редактори. В хода на възникналия спор по повод това да се излъчи или не новина, която е от въпросния репортер, единият от редакторите буквално е осъществил физическо посегателство спрямо него.

До момента са разпитани трима свидетели. Единият от тях е пострадалият, който потвърждава своята версия. Другите двама са въпросните редактори, които общо-взето потвърждават наличието на спор и според тях нищо повече от нормално избутване в резултат на този спор. Най-сетне разпитана е и госпожа Даниела Късовска, която по това време е била заместник на ръководителя на програма „Хоризонт“, която описва наличието на конфликт и опит хората да бъдат разтървани при това боричкане. Назначена е съдебно-медицинска експертиза, която ще трябва да даде заключение за травмите, като пострадалият е представил и медицинско свидетелство. Предстоят разпити на много други свидетели, защото всичко това се е случило в сградата на

Радиото, в работно време, където е имало хора, които работят и най-вероятно също са възприели този инцидент.

Сотир Цацаров представя по свои думи и т. нар. **пета сюжетна линия,** в която според думите на генералния директор на Радиото, той оповестява, че е предотвратен втори опит за спиране на Радиото. Последователността на събитията, установена от прокуратурата, е следната: ръководството на Радиото е получило писмо, че на 4 октомври ще бъде извършена профилактика на „Копитото“ за периода от 9,00 до 17,00 ч. Според г-н Цацаров не може да става дума за опит на НУРТС да спре Радиото. Профилактиката е абсолютно планова, като прокуратурата е изискала и им е изпратен графикът за тази профилактика. Тази профилактика по никакъв начин не е могла да засегне излъчването на програма „Хоризонт“.

Въпреки това, след като тази кореспонденция е получена в ръководството на Радиото, то е сезирало ръководството на НУРТС, с което заявява, че категорично възразява срещу тази профилактика. След това ръководството на Радиото е изпратило цялата кореспонденция към прокуратурата.

Тя е изпратила кореспонденцията по компетентност на СЕМ и отговорът, който е получен от СЕМ в крайна сметка е от дата 9 октомври 2019 г., като СЕМ твърди, че тези документи са били изпратени по надлежния ред при тях и, че проверката им е установила, че те съдържат данни за абсолютно нормална, планирана профилактика, съобразно сключен договор между Националното радио и НУРТС. Тоест в случая не става дума за каквито и да е събития, различни от планираната профилактика.

При изслушването си Сотир Цацаров уточнява, че т.нар. от него сюжетни линии са от гледна точка на инициращ документ, който води до образуването на преписка или на досъдебно производство. При всички случаи може да се разсъждава за наличие на връзка между поне две от т. нар. сюжетни линии, а това е спирането на Радиото и твърденията за упражнена принуда. На практика се вижда, че едното е на фаза досъдебно производство, другото още на фаза проверка, но и то ще стане досъдебно производство.

Според главния прокурор може да се разсъждава за обединяването им, което е напълно възможна хипотеза, тъй като обясненията на генералния директор на Радиото по отношение на хронологията и събитията, свързани със Силвия Великова, се преплитат с хронологията и на всичко онова, което той твърди, както и с действията, извършени по повод спирането на Радиото. Според Цацаров, не може да се обединят в една сюжетна линия с твърденията за физическо насилие. Според него, това е съвсем

отделно досъдебно производство. Петата сюжетна линия – тази, свързана с твърдения опит за второ спиране на Радиото беше споменат. От нея не може да произлезе никакво наказателно производство. Тя е една преписка – кореспонденция между Радиото, СЕМ и главния прокурор. Тя е изложена пред Временната комисия единствено за яснота.

Във връзка със зададени въпроси от страна на Комисията за това, дали има яснота кое е лицето, или политикът, което е заплашвало генералния директор, както и по какъв начин е осъществявана комуникацията между генералния директор на БНР и директор дирекция „Техника", г-н Цацаров посочва, че комуникацията е била осъществявана по три начина. Единият е по лична комуникация – тоест в непосредствени разговори. Вторият, е комуникация, която е била осъществявана по телефон. Третият, е пак по телефон, само че е използвано някое от мобилните приложения. Г-н Цацаров посочва, че директорът на дирекция „Техника" възпроизвежда изключително точно не просто съдържанието на разговорите с генералния директор и използваните фрази, но той съвсем точно възпроизвежда телефонните номера, както и часовете, в които тези разговори са били проведени. Що се отнася до това дали има яснота кой е политикът – към момента на изслушване на главния прокурор няма такава яснота, тъй като генералният директор на Радиото категорично отрича да е провеждал разговор, в който да му бъде оказван политически натиск. Обяснения, че разговор на такава тема, е провеждан, дава г-жа Силвия Великова: *„Костов отговори: „Дразнят се като те слушат". Попитах го кой се дразни, а той ми отговори, че няма да ми каже, но се дразнят от начина, по който коментирам процедурата по избор на главен прокурор. Попитах го дали натискът идва от номинирания или от главния прокурор – тоест от мен, на което той каза: „Не, обадиха ми се четирима души, ти ги познаваш, не мога да ти кажа." Според обясненията й става ясно, че и лицето, от което идва този натиск не е и министър-председателят, тъй като Великова казва, че разполага с телефона на министър-председателя и предлага на генералния директор: „ей сега, веднага да позвънят на министър-председателя" – тя казва: „Предложих му да се обадя на премиера Бойко Борисов, имам му телефонния номер и той има моя, но Костов ми заяви: „Не, не е от там натискът, няма смисъл".* Според установената проверка и данните, представени както от г-жа Великова, така и от г-н Костов, на практика няма пряк свидетел на самия им разговор.

2. **Временната комисия покани и изслуша Съвета за електронни медии, представляван от г-жа Розита Еленова, временно председателстващ Съвет за електронни медии към момента на изслушването на 14 ноември 2019 г., която даде сведения за следното:**

1. **На 13.09.2019 г.** експерти на СЕМ **установяват**, че на честота 103 MHz **не се разпространява** чрез мрежи за наземно аналогово радиоразпръскване (**ефирно**) програма ХОРИЗОНТ на БНР.

2. За направената констатация е **съставен Констативен протокол**, заведен в СЕМ под № РД-22 17-00-23/13.09.2019 г.

3. Проверка на интернет сайта на БНР показва, че на 12.09.2019 г., в 21:16 часа е публикувано ***Съобщение за профилактика на предавателите на програма „Хоризонт" на 13 септември***. В него изрично се посочва, че поради предварително планирана профилактика, предавателите спират излъчване на 13 септември 2019 г., петък, в часовата зона между 06:00 и 11:00 часа.

4. СЕМ **незабавно** изпраща писмо **до генералния директор на БНР**, с което изисква спешно предоставяне на информация по случая.

5. **Изпратено** е и **запитване до Комисията за регулиране на съобщенията** дали Комисията е уведомявана за преустановеното излъчване на сигнала на „Хоризонт" на **територията на цялата страна**.

6. В рамките **на същия ден (13.09.),** Светослав Костов отговаря, че по докладни от директора на дирекция „Техника" инж. Пламен Костов за установени проблеми в оптичната връзка между БНР и предавателите, както и за установени проблеми с приемане на сигнала, се е наложило извършване на профилактика на предавателите. По докладна от инж. Костов от 11.09.2019 г. се наложило профилактиране на студийния комплекс, като колегите му работили до късно на 12.09., за да отстранят проблема с оптиката. Генералният директор прилага – 1 бр. уведомление (с вх. на БНР номер от 11.09.2019 г.) и 1 бр. докладна (с вх. на БНР номер от 13.09.2019 г.);

7. Доколкото полученото от Светослав Костов писмо **не дава смислен отговор защо е преустановен сигнала** на територията на цялата страна, СЕМ **инициира среща между УС на БНР, КРС и съветниците**.

8. Срещата е **проведена публично на 16.09.2019 г.** в заседателната зала на СЕМ.

9. **Генералният директор отново не дава логични отговори** кое е препятствало разпространението на сигнала по другите възможни, и осигуряващи преноса на

програмата, канали; не успява да обясни как програма „Христо Ботев" е достигала до предавателите, а другата национална програма – не; защо не е осигурена незабавно организация, предаванията на „Хоризонт" да бъдат преместени в друго студио; защо не са уведомени компетентните органи.

Членовете на СЕМ изискаха до края на деня да им бъде предоставена допълнително информация.

Председателят на КРС поясни, че Комисията не е уведомявана за профилактика на всички предаватели, разпространяващи сигнала на „Хоризонт" на територията на цялата страна; че по информация на НУРТС България е имало предварително съгласуван план за профилактика само на три от предавателите. **Позицията, изразена от г-н Иван Димитров, постъпва и като официално писмо** до СЕМ.

На срещата членовете на СЕМ поставиха и въпроси за смяната на ресора на Силвия Великова, за отстраняването й от ефир. Въпросите са провокирани от публикации в различни медии от предходни дни, както и от постъпила на 13-ти септември декларация на работещи за програма „Хоризонт" и БНР (подписана от общо 49 души). Светослав Костов отрича да е сменян ресорът, да е „отнеман микрофонът" на водещата, най-общо обяснява, че имало временни организационни промени, които били решение на програмния директор на Хоризонт – програмен директор, който се задържа на поста един ден.

10. Преди срещата в СЕМ постъпва становище от представители на синдикатите – НРТС - КНСБ, РС Подкрепа, СБЖ Програма Христо Ботев, СБЖ-КТ Подкрепа, в което се апелира да се даде шанс на новото ръководство на медията. Становището носи приблизително 160 подписа.

11. В изпълнение на изисканата допълнително информация от Костов, той, до края на работния ден на 16.09., предоставя бюлетини (протоколи) от проверки на различни предаватели, извършвани на различни дати, **които протоколи отново не дават отговор за преустановеното излъчване** на 13.09.2019 г.

12. На 13.09. в СЕМ постъпва и Постановление на прокурор от Върховна касационна прокуратура, с което се възлага на три институции – една от които е СЕМ, проверка по случая с прекъсването на сигнала на „Хоризонт". В определения 3-дневен срок, Съветът предостави информация на прокуратурата. На 17.09.2019 г. прокуратурата оповести на интернет сайта си, че предварителната проверка не установява технически причини в студиото на БНР, които да препятстват излъчване на „Хоризонт", както липса

на извършвана профилактика на всички предаватели, разпространяващи програмата на 13-ти септември.

13. На 18.09.2019 г. Редколегията на Хоризонт, провокирана от изказванията на Костов от 16.09., отправи до СЕМ искане за среща.

14. Срещата се провежда на 19.09.2019 г. в присъствие на множество медии. На нея се изразяват мнения за категорично несъгласие с управлението на генералния директор на БНР, изразяват се позиции в подкрепа на Силвия Великова; самата тя опроверга твърденията на генералния директор, че не е имало опит тя да бъде свалена от ефир и предоставя документи – заповед да не отразява протеста срещу Гешев и да не е водеща на предаването на 13.09.; докладна за командировката й да обучава колеги в провинцията; отбеляза и, че намесата на премиера говори точно за обратното. На срещата се изказват мнения, че Светослав Костов се поддава на външен натиск за цензуриране на журналисти; че е имало заплахи срещу журналисти и срещу самия Костов.

15. След срещата с редколегията, **СЕМ на заседанието си на 19-ти, приема Становище,** в което изрично отбеляза, че спирането на сигнала на „Хоризонт" е безпрецедентен акт, че с него се нарушава както основен принцип на радиодейността – гарантиране правото на информация, така и издадената на БНР индивидуална лицензия. Становището е оповестено и на сайта на регулатора.

Във връзка с изнесените от редколегията на Хоризонт данни за принуда, **Съветът решава да сезира и прокуратурата**.

16. На 26.09.2019 г. в Съвета са образувани две административнонаказателни производства със съставяне на Актове за установяване на административно нарушение на БНР – **за нарушение** на принцип **по чл. 10, ал. 1, т. 2 от Закона за радиото и телевизията и за нарушение на задължение по лицензията** за радиодейност да се доставя 24-часова програма. Актовете са връчени на упълномощен представител на доставчика, срещу тях не са постъпили възражения.

17. На 02.10.2019 г. СЕМ гласува налагане на имуществени санкции по двете производства, като за нарушението на принципа за гарантиране правото на информация е наложен **максималният размер** на санкцията – **20 000 лв.,** а за **нарушение на лицензията – 7000 лв**. – също максимумът, предвиден в закона.

18. Междувременно служители на БНР обявяват провеждане на хепънинг пред сградата на Съвета на 03.10.2019 г.

19. Членове на Съвета канят част от протестиращите да изкажат позициите си. На срещата, която отново е в присъствие на множество медии, служителите изразяват подкрепа към Костов и управлението.

20. В периода 20.09 – 08.10 в Съвета постъпват множество писма, становища, позиции против и в подкрепа на Светослав Костов:

- на 20.09. - декларация от „*радиожурналисти, на които не им е безразлична съдбата на БНР, обществените медии и свободата на словото*", подписана от 25 души, с искане за оставка на ген.директора и УС и спешни законодателни мерки;
- на 24.09. - позиция на УС на Съюза на българските журналисти, в която се искат спешни мерки за нормализиране на обстановката в БНР и оставки на генералния директор и УС;
- на 26.09. - декларация от представителни синдикати в БНР в подкрепа на новото ръководство в лицето на Св. Костов;
- на 30.09. – препратени на електронната поща на СЕМ позиции на Международната и Европейската федерации на журналистите в подкрепа на декларацията на СБЖ;
- на 01.10. - становище на Редколегията на програма Хоризонт по повод твърдения на Св.Костов, касаещи легитимността на Редколегията;
- на 01.10. – позиция на кореспондентите в БНР, които са „за" оставката на Костов;
- на 02.10. - открито писмо до СЕМ от Даниела Късовска, зам.главен редактор /в оставка/ на „Хоризонт", с което изразява мнение за задълбочаваща се програмна и управленска криза в БНР;
- на 03.10. – отново е подадена декларацията от 25 септември от представителни синдикати в БНР и служители на медията в подкрепа на генералния директор (вх. № РД-21 17-00-23/ 03.10.2019 г.
- на 18.09., 25.09., 03.10. - писма от О.Стамболов, журналист и преводач, с искане за оставка;
- на 06.10. – уточнение от СБЖ относно позицията за оставката на Светослав Костов;
- на 07.10. - становище от работещи в Българското национално радио, подписано и подкрепено от приблизително 100 души, с което се заявява, че след допуснатата криза, управлението на Св.Костов не следва да продължава;
- на 08.10. - становище от Редколегията на програма Христо Ботев за подкрепа на позицията на Редколегията на Хоризонт за оставка;
- на 15 и 16.10. – декларации (с почти идентично съдържание) на журналисти и служители в БНР, изпратени и до Комисията по културата и медиите, изразяващи

безпокойството от кризата в БНР и мнението, че има множество натрупани проблеми, които една оставка може би няма да реши;

- постъпило е и писмо от МВнР с искане за предоставяне на информация по случая; информацията е необходима по повод сигнал от Платформата за защита на журналисти, подаден от дирекция Демократично участие на Съвета на Европа.

21. На 27.09.2019 г. Съветът провежда извънредно заседание, като призова Светослав Костов да поеме своята управленска отговорност – отговорност за спирането на сигнала на „Хоризонт", за взетите неадекватни решения; за неспособността да овладее ескалиращите противоречия вътре в медията. Съветът дава на Костов **седмичен срок да подаде своята оставка**.

22. Реакцията на Костов показа отново неглижиране на ситуацията. Той публично оповестява, че приема призива „за сведение".

23. На 09.10.2019 г. Съветът открива производство за предсрочно прекратяване на мандата на генералния директор. Бива даден срок за представяне на възражение/становище от страна на Костов.

24. На 17.10.2019 г., след като обсъжда доводите на генералния директор, Съветът прекратява неговия мандат.

Временното управление на БНР е възложено на Антон Митев – лице, което отговаря на изискванията на закона.

Мотивите на Съвета за прекратяване на мандата на Светослав Костов са свързани с:

- разпоредбата на чл. 10 от ЗРТ, която посочва основните принципи, от които се ръководят доставчиците на медийни услуги. Със спиране доставянето на програма „Хоризонт" на територията на страната се засягат по безпрецедентен начин охранявани с нормите на Конституцията и закона обществени отношения и ценности, свързани с правото да се предоставя и получава информация, с правото на изразяване, със защита живота и здравето на гражданите в ситуация на бедствие или криза.
- фактът, че „Хоризонт" е тази програма на националния обществен доставчик на радиоуслуги, която е с най-значителна аудитория и се разпространява на територията на цялата страна. Именно нейният ефир се използва, за да се предоставя на гражданите информация от всички сфери на обществения живот, вкл. и такава, касаеща въвеждане или прилагане при необходимост на извънредни мерки. БНР притежава ясно изразен в нормата на чл. 51 от ЗРТ ангажимент.

- по силата на чл. 6, ал. 3, т. 6 от ЗРТ, Българското национално радио, като национален обществен доставчик на радиоуслуга – субект на публичното право, е длъжно да отразява различните идеи и убеждения в обществото чрез плурализъм на гледните точки във всяко от новинарските и актуално-публицистичните предавания с политическа и икономическа тематика. На основание чл. 6, ал. 3, т. 8 от Закона за радиото и телевизията, БНР, в същото си качество, е длъжно да предоставя на гражданите възможност да се запознаят с официалната позиция на държавата по важни въпроси на обществения живот.
- Съветът за електронни медии не е уведомяван за промяна в програмната схема или за прекъсване на сигнала за разпространение на националната програма „Хоризонт" от страна на Светослав Костов.
- аудиторията на радиопрограмата в национален териториален обхват е била лишена от официалната позиция на държавата по важни обществени въпроси в 5 емисии Новини, Сутрешен осведомителен бюлетин в рамките на 15 минути, 5 емисии Кратки новини. Слушателите на „Хоризонт" са били лишени не само от информация по важни въпроси от обществения живот, с което са били нарушени чл. 6, ал. 3, т. 6 и т. 8; чл. 10, т. 2 от ЗРТ, във връзка с чл. 41 от Конституцията на Република България, но и не са могли да се запознаят с мнението на различни представители на обществеността.
- в устройствения закон и издадената въз основа на него индивидуална лицензия за предоставяне на радиоуслуги по програма „Хоризонт" не е предвидена хипотеза за „заместващо" (в интернет) разпространение на програми. Задължението за Българското национално радио е да разпространява чрез наземно аналогово радиорадиоразпръскване, 24 часа в денонощието, 365 дни в годината, в продължение на срока на индивидуалната лицензия програма „Хоризонт". Това публичноправно задължение е нарушено от страна на Светослав Костов като ръководител на БНР, отговарящ за провежданата от обществения доставчик програмна политика по смисъла на чл. 68, ал. 1, т. 1 от ЗРТ.
- на публичното изслушване пред СЕМ на 16.09.2019 г., както и в отговор на отправено преди това искане за информация, генералният директор предостави данни – първоначално за профилактика на предаватели, впоследствие за технически проблем в оптичния кабел на студиото на „Хоризонт". Както бе отбелязано вече, от предварителната проверка, извършена от ВКП, и от проверката на КРС – профилактика едновременно на всички предаватели, разпространяващи програмата не е планирана и не е реализирана; няма данни и за техническа невъзможност изобщо да

се разпространява сигналът на „Хоризонт" от студиото към предавателите. Впоследствие, генералният директор разпространи информация, че не е знаел за намерението на директора на дирекция Техника да спре сигнала. Това мнение противоречи на първоначалната позиция на Костов, вкл. не кореспондира и с факта, че на 12.09.2019 г. в програмата и на интернет страницата на БНР е съобщавано за профилактика на предавателите на „Хоризонт".

- Като абсурдни се възприемат твърденията на Светослав Костов, че е бил в неведение относно намеренията на техническия директор да спре програмата. Фактът, че още от 12.09.2019 г. в „Хоризонт", а и на 13.09.2019 г. в регионални програми е оповестявано съобщение за профилактика на предавателите на „Хоризонт", противоречивите обяснения на самия Костов, дадени на 13.09.2019 г. в официално писмо до СЕМ и на 16.09.2019 г. на публична среща с регулатора и представители на КРС, сочат за знание за планирането и спирането разпространението от страна на БНР на програмата.

Отговорност на генералния директор е да обезпечи непрекъснатото създаване и разпространение на програмите на националното обществено радио. При форсмажор (какъвто в случая не е налице) да предприеме незабавни мерки да извести бързо, ясно и непротиворечиво, не само компетентните органи, но и слушателите, за причините за липсата на сигнал. Законодателят е заложил като основно и най-значимо задължение на генералния директор програмната политика на медията. Светослав Костов извършва оперативното управление на БНР и носи цялата отговорност за случващото се със сигнала на програма „Хоризонт".

В този смисъл събитието на 13.09.2019 г. се квалифицира като особено грубо нарушение на принцип по ЗРТ. Допуснатото от генералния директор и извършено от служители на националното радио спиране на сигнала на „Хоризонт" представлява брутална демонстрация против установения ред, като нарушава важни държавни и обществени интереси.

Ето защо, Съветът прие, че е реализиран съставът на чл. 67, ал. 1, т. 2 от ЗРТ, в частта груби нарушения на принципите за осъществяване на радиодейност.

Съветът прие, че Светослав Костов, предвид демонстрираните от него действия в нарушение на принцип на медийните услуги и на издадената на БНР индивидуална лицензия за радиоуслуги на националната програма „Хоризонт", както и поради непоследователното и противоречиво мотивиране на неговото поведение, не би могъл да упражнява занапред правомощията си като генерален директор на БНР и мандатът

му, както и сключеният с него договор за възлагане на управление, следва да бъдат предсрочно прекратени. Това е единственият законосъобразен подход, който би гарантирал обществения интерес и би защитил конституционните права на гражданите да търсят и получават информация.

Следва да бъде отбелязано и, че липсата на воля за поемане на отговорност за безпрецедентното потъпкване на основополагащи за едно демократично общество ценности, дискредитират Костов и снемат доверието на Съвета, гласувано с избора му за генерален директор на БНР. С поведението си г-н Костов заявява откровена неспособност да ръководи доверената му за управление обществена медия и пълна липса на стремеж към защита на интересите на обществото.

Съветът намира, че с решението си за предсрочно прекратяване на мандата на генералния директор на посоченото основание, прилага точно и според духа, и разума закона. С оглед изключителния и особен статут, който законодателят е определил на националните обществени доставчици на медийни услуги (в случая – БНР), е недопустимо да не бъде предприета най-тежката санкция за лицето, на което е възложено управлението на медията и което е допуснало сигналът на разпространяваната с национален териториален обхват и ползваща се с най-голямо обществено доверие програма да бъде преустановен в рамките на часове, без това да е наложено от непредвидени или непреодолими обстоятелства.

В хода на изслушването беше подчертано, че за да се изследва въпросът за наличието или липсата на свобода на словото в радиото, следва да се обсъди дали е налице плурализъм в самото радио, както и че това не е достатъчно, като следва да се установи премахването на даден журналист не просто от формална гледна точка, което е в правомощията на ръководството, а също така и по причините за това, дали тяхното естество е с цел налагане на цензура над работата му или е в резултат на нея, или причините са други. Обсъдени бяха нуждата от законодателни промени, като беше изказано становище, че законът не може да обхване всички хипотези, подобни на възникналите в работата на обществените радио и телевизия през последната година, но че въпреки това са налице несъвършенства в нормативната уредба, които следва да бъдат отстранени.

3. Временната комисия покани и изслуша Комисията за регулиране на съобщенията, представлявана от г-н Иван Димитров, който даде информация за следното:

В началото на работния ден на 13 септември, служители на Комисията за регулиране на съобщенията, осъществявайки мониторинг на радиочестотния спектър със специализирани технически средства, са установили, че е преустановено разпространението на Програма „Хоризонт“ на Българско национално радио (БНР) на територията на цялата страна, като се излъчва само носещата честота, тоест работят само предавателите, без да постъпва полезен сигнал.

В 9,20 ч. служител на отдел „Контрол на радиочестотния спектър“ е поискал по телефона на лицето за контакт в Българското национално радио – Валери Николов информация за установеното спиране на Програма „Хоризонт“. Лицето е заявило, че няма информация и е предоставило телефона на Техническия директор на БНР – господин Пламен Костов, за изискване на информация по случая.

В 9,30 ч. служителят на Комисията за регулиране на съобщенията е провела разговор с господин Костов, като той е обяснил, че има проблем с оптика и че до няколко минути емисията ще бъде възстановена. Възобновяването на излъчването на Програма „Хоризонт“ на БНР е регистрирано в 10,30 ч.

Във връзка с констатираните неособено последователни обяснения, които са получени от Комисията за регулиране на съобщенията, за излъчването на Програмата на територията на цялата страна, в 10,00 ч. е разпоредена незабавна проверка за установяване на фактите, довели до прекъсването, и в периода от 11,30 до 15,00 ч. на 13 септември е извършена проверка както от БНР в присъствието на Генералния директор – господин Станислав Костов, и Техническият директор – господин Пламен Костов.

В хода на проверката БНР не е предоставило доказателства за наличие на технически проблем, наложил прекъсването на излъчването на Програма „Хоризонт“. Констатирано е, че и двете програми на БНР – и „Хоризонт“ и „Христо Ботев“, използват един и същ оптичен пренос между БНР и НУРТС (Национално управление радио и телевизионни станции ЕАД), като този оптичен пренос не е прекъсван на конкретната дата 13 септември и не е имало технически проблем. В същото време не е констатирано прекъсване на излъчването на Програма „Христо Ботев“ на БНР.

Във връзка с резултатите от проверката в БНР, в 15,30 ч. е извършена насрещна проверка и в НУРТС, което осигурява чрез предавателите си ефирното разпространение на радиопрограмите на БНР на основание сключен договор. При извършената проверка е констатирано прекъсване на разпространението на Програма „Хоризонт“ на територията на цялата страна от 64 предавателни станции.

Предавателите не са спирани, а е било преустановено единствено излъчването на Програмата, тоест на полезния сигнал.

Национално управление радио и телевизионни станции са предоставили материали, от които е видно, че на 12 септември от сутринта – от 9,26 ч., Техническият директор е изпратил електронно съобщение до Началника на отдел „Радиоразпръскване“ на НУРТС с искане да бъде прекратено излъчването на Програмата на 13 септември на територията на цялата страна, за времето от 6,00 до 11,00 ч. поради профилактика на студиен комплекс. Това е текуща работна кореспонденция във връзка с договора, който имат.

На 12 септември от НУРТС е изпратено също съобщение до Техническия директор, че няма да се подава сигнал, тоест във връзка с подаденото заявление за прекъсване на сигнала. На 13 септември в 8,00 ч. чрез електронно съобщение от Техническия директор на БНР е поискано възстановяване на сигнала в 10,20 ч. Това е описано и е документирано. Проверката е установила, че на 13 септември, в периода от 9,00 до 17,00 ч. е проведена техническа профилактика единствено на три – „Радиоразпръскване“ на телевизионни станции „Белоградчик“; „Ивайловград“ и „Тръщеник“, за което НУРТС, който е собственик на предавателните съоръжения, е уведомило Комисията за регулиране на съобщенията по надлежния начин още на 15 февруари.

Според председателят на КРС, това е договор, който се съгласува между двете страни и БНР също знаят кога има такива прекъсвания и е предвидено заместващи съоръжения, които да създадат възможност за техническо покритие на съответните райони.

Извършена е проверка и в Българската телекомуникационна компания, която осигурява оптичния пренос на Програма „Хоризонт“ между студийния комплекс и предавателите на НУРТС на основание сключен договор също между БНР и БТК. Изискана е информация дали има регистрирано оплакване от БНР за предходните 48 часа. В БТК не е постъпвало оплакване на проблем с оптичната свързаност. На 13 септември към 18,00 ч. в Комисията за регулиране на съобщенията е постъпило електронно писмо от БНР със съответния входящ номер от същата дата, в което Радиото посочва, че поради – цитирам – „Възникнал проблем в оптичната връзка между БНР и предавателите, се наложи спиране на Програма „Хоризонт“ на 13 септември 2019 г. от 6,00 ч. до отстраняване на проблема“. Посоченото в писмото не

отговаря на доказателствата, които са събрани в хода на проверката и то е постфактум след извършената проверка.

На 13 септември, в 16,55 ч. в КРС е постъпило писмо от Върховната касационна прокуратура, в което на КРС е възложено да извърши проверка, която вече тече към този момент и в срок до 16 септември да се предостави на ВКС материалите от проверката. В рамките на определения срок, КРС е депозирала в деловодството на ВКС съответната информация, като по тази информация са взети съответните мерки от прокуратурата.

На 17 септември в КРС е съставен и е връчен на БНР акт за установяване на административно нарушение. Тъй като проверките са установили, че не са били налице нормативни и установени основания, които да дават право на БНР да прекъсне излъчването на Програма „Хоризонт" на 13 септември в описания период – от 6,00 до 10,30 ч. Нарушението се изразява в неизпълнение на точка на издаденото разрешение, което е от 21 юли 2008 г.

Във връзка с т. 1 и приложение № 5 към чл. 10 от Техническите изисквания за работа на електронни съобщителни мрежи от Радиослужба „Разпръскване и съоръжения", свързани с тях. Въз основа на съставения Акт за установяване на административно нарушение сме издали наказателно постановление на 24 септември, с което на БНР е наложена имуществена санкция в размер на 40 хил. лв. Малко разяснение. Съгласно това, което е предвидено по Закон, наказанието е от 10 до 100 хил. лв. Това е първо наказание, но отчитайки сериозността на извършеното нарушение, наказателното постановление е връчено на БНР и това постановление БНР го обжалва в съответния срок. Председателят на КРС прави уточнение, че е БНР е задължено да уведомят КРС за спиране на сигнала и да предприемат съответните мерки за създаване на възможност за излъчване на сигнал с алтернативни или допълнителни технически средства, което не е направено по надлежния начин и ред.

4. Временната комисия обсъди изисканите три мониторингови доклада от БНР – вътрешен и външен мониторинг върху публицистичните предавания на програма "Хоризонт" за периода 1 септември – 10 октомври 2019 г. и от СЕМ – цялостен мониторинг в периода 1 юли – 26 септември 2019 г.

<u>Мониторинг на СЕМ:</u>

Съветът за електронни медии предоставя по-широк мониторинг, тъй като по свой почин анализира цялостното съдържание на БНР и дава сведение за наличието или липсата на плурализъм за общия период от встъпване в длъжност на Светослав Костов, като генерален директор на БНР (1 юли 2019 г.). Мониторингът обхваща централните информационни емисии на програма ХОРИЗОНТ – 07:00, 12:00 и 19:00 часа и актуалните публицистични предавания „Преди всички", „12+3", „Нещо повече", „Събота 150" и „Неделя 150". Дадени са брой участия от институции, експерти, гражданки сектор, видове засегнати теми, както и от кои политически партии са поканени гости. Води ГЕРБ, като са пропорционално на мнозинството в парламента, както и на подкрепата извън него. Навсякъде се установява плурализъм на теми, гости и водещи.

Мониторинг на БНР:

Външен:

Мониторингът съвпада с този на СЕМ. На БНР е представен ден по ден, докато на СЕМ е обобщен. Външният мониторинг на БНР е правен от Лиляна Попова – бивш генерален директор на БНР и на БНТ, Георги Попакочев – водещ и коментатор, един от създателите на „12+3" и сътрудник на „Свободна Европа", Еди Емирян – дългогодишен водещ в програма „Хоризонт".

Външният мониторинг показва, че е налице плурализъм, като се коментира начинът на представяне на гостите и подбора на теми. Дадени са оценки на коментарите на водещите. Според това кой прави доклада е посочен накрая извод, например „Спокойно и културно осъществен втори предизборен диспут. Професионално модериране на водещата." От интервюто на Георги Лозанов и Александър Велев след спирането на радиото на 15 септември е посочено: „достойно представено издание на Неделя 150 с представяне на различни и балансирани гледни точки, особено по тежкия проблем около спирането на излъчването на 13-ти септември и отстраняването на Великова от ефир." Има коментари, като например: „Типичен за Силвия Великова сутрешен блок- плътно придържащ се към темите на деня, тематично разнообразен, но и с отпечатък на репортерския й ресор." След кризата в радиото е даден коментар, че в някои от предаванията темата се преекспонира, но по начало е централна за всички медии. Същевременно, Гешев е отразен по редица случаи, в които

влиза в новините и в други медии като задържането на „Ало, измамници“ напр. и др. под.

Вътрешен:

Направен е от Николета Еленкова, Неда Пелитева и Красимира Радулова – редактори в Програмната дирекция на радио „Хоризонт“.

Във вътрешния се наблюдава отново плурализъм, но за разлика от външния има различни забележки от лицата, които осъществяват самия мониторинг по отношение на това какво е можело или не да се осъществи по различен начин. От общия поглед върху програмата, може да се заключи, че е доста експертна, балансирана, разнообразна и дори в случай на възможност за едностранчиво представяне на фактите, се запазва професионализма и многообразието на гледни точки. Прави впечатление, че както преди, така и след кризата в радиото, има пълна свобода на подбора на теми и гости и са дадени на изключително високо ниво при въздържане на коментари и лични оценки от страна на водещите.

5. Изслушване на г-жа Силвия Великова, г-н Ивайло Савов, г-жа Даниела Късовска, г-н Пламен Костов, г-н Стефан Ташев и г-н Светослав Костов във връзка с изясняване на фактите и обстоятелствата, свързани с прекъсване на излъчването на програма „Хоризонт“ на Българското национално радио на 13 септември 2019 г., както и на твърденията за политически натиск върху ръководството и журналисти от Българското национално радио.

Г-жа Силвия Великова представя данни пред Временната комисия за следното:

Тя отбелязва, че може да каже съвсем накратко какво й се е случило на 12 септември 2019 г., около 13,30 ч., след редовната планьорка, която правим в програма „Хоризонт“ в 13,00 ч., в която беше обсъдено как ще изглежда Програмата на 12 и 13 септември. На 12 септември – с моето участие в предаванията във връзка с митинг срещу избора на Иван Гешев за главен прокурор, и на 13-ти като водеща на сутрешния блок на предаването.

Нейното име и ангажименти към Програмата на 12-ти и схемата на 13-ти са одобрени на „летучката“ (*работен термин за този тип събиране*) без никакви възражения от току-що встъпилия и. д. на програма „Хоризонт“. След края на тази

летучка г-жа Великова твърди, че е била извикана от и. д. Николай Кръстев в 13,30 ч. и за около минута и нещо разговорът протича по следния начин: *„На събитието ти, което започваше в 14,30 ч., отива Николай Христов, в ресора ти влиза Михаил Миховски и предаването ти поема Диана Дончева“*. На нейния въпрос: *„Защо?“*, отговорът е: *„Сега не мога да ти дам мотиви“*. След това й казва, че ще я командирова в Стара Загора, за да обучава колегите там. Тя му казва да не си прави труда и че очаква някакви мотиви. Той казва: *„Да, да, но сега не мога“*. Поисква да й пожелае всичко хубаво и да й благодари за съвместната ни работа, тя пита: *„Защо се налага това?“*, отговорът е: *„Ами така, искам да го знаеш“*. И така приключват нещата за нея. Два дни по-рано става ясно, че има някакъв проблем около начина, по който тя отразява събитията около избора на Иван Гешев. Директорът тогава Ивайло Савов й каза, че има такива възражения и има желания да бъда отстранена временно от тази процедура, а ден преди да се случи това, бившият генерален директор на радиото Светослав Костов я кани на среща в Борисовата градина, която протича много приятелски и в която той й казва, че има недоволни хора, определя ги, че са четирима, които много се дразнят от това, че говори по радиото критични неща, свързани с избора на Иван Гешев и изобщо се дразнели да я слушат. Допълва, че около 16,30 ч. в деня, в който бива свалена и задраскана от всичките ангажименти, които има в програмата, й се обажда премиерът Бойко Борисов, за да я попита какво се случва, за да й каже, че няма никакво отношение към това и е казал да предадат на господин Костов да я възстанови на всички ресори, което се случи около 20,00 ч. вечерта. По телефона й се обажда Костов и на следващия ден следва среща в кабинета му, където присъства целият управителен съвет.

В хода на задавани въпроси на членовете на Комисията, г-жа Великова посочва, че в годините е била свидетел на политически натиск, но че на нея й се случва за прът път натиск от страна на ръководството и макар да не може да направи изрична връзка между спирането на радиото и свалянето й от ефир, посочва, че такава не е невъзможна, позовавайки се на данните, изнесени и от главния прокурор.

Временната комисия изслушва г-н Ивайло Савов:

Той посочва, че не могат да се дадат точни сведения за това дали е налице политически, корпоративен или някакъв друг натиск. Според него обаче, натиск определено е имало. Според него, от разговорите му с г-н Костов, е имало някакви хора, които не искат Силвия Великова да участва в следващия месец или месец и нещо

в предаванията на радиото. От това зависело до голяма степен бъдещото финансиране на радиото, от това зависи и неговото оставане, според неговите думи в радиото. А от това зависи и това дали той ще работи оттук нататък някъде и дали ще може да си намери работа изобщо. Това са разговори между г-н Савов и г-н Костов. Последният от тях наистина провежда, странно защо, в Борисовата градина, а не в неговия кабинет – но тези разговори с него започват може би седмица или 10 дни преди датата 13 септември, петък.

В тази седмица, предхождаща датата 13-ти, господин Костов е в командировка във Финландия. В същото това време е предоставено писмо от колегата от радио Стара Загора, директорът на радио Стара Загора с молба Силвия Великова да бъде командирована, за да обучава журналисти в Стара Загора. Той разбира, че то е много важно писмо, защото то би могло да послужи за мотив след това – при евентуален неин отказ тя да бъде наказана, свалена от ефир и така нататък. Господин Костов прекратява отпуската си някъде в средата на седмицата, тогава провеждат този разговор в Борисовата градина, където разбира, че някакви външни хора много искат тя да не води в този период. Казва, че ще помисли. Предлага му да разговаря с нея. Според г-н Савов, Светослав Костов се обажда на Силвия Великова насрочва среща на същото място. След което Ивайло Савов отказва да изпълни неговото желание за командироване на Великова в Стара Загора. Преди това говори с нея с мотиви, че екипът е по-малък и че децата тръгват на училище. Тя по принцип няма нищо против да участва в такова обучение, но не точно в този момент. Казва, че няма професионални аргументи да я застави да го направи и не написва заповедта за нейното командироване. След това на другия ден бива поканен в Управителния съвет, изпълнил е всички условия за пенсиониране и приема предложението да напусне радиото.

В хода на дискусията и след задаване на въпроси, г-н Савов посочва, че няма друг източник на информация за оказване на някакъв натиск – корпоративен или политически, освен бившият директор на радиото.

Временната комисия изслуша и г-н Стефан Ташев, член на Управителния съвет на БНР, който предостави следната информация:

В Управителния съвет решение за отстраняване на Силвия Великова, за спиране на радиото и друго подобно, нито са влизали, нито са обсъждани, и според него това

много лесно може да се провери, защото протоколите на Управителния съвет се качват веднага във вътрешната мрежа на радиото и могат да се четат от всички и да се принтират. Според него, това е лесно проверимо. Г-н Ташев посочва, че думите на господин Савов във връзка с пенсионирането му, са напълно верни. Той месец по-рано се е оплаквал, че е много уморен, трудно се справя с натоварването в „Хоризонт", което наистина е голямо и УС решава той да бъде пенсиониран. Същата седмица бива пенсиониран и директорът на радио България и там не е имало никакви проблеми. Колкото до ръководството на радиото, като член на Управителния съвет, той заявява категорично, че никой в Управителния съвет нито е звънял, нито е оказвал какъвто и да било натиск да бъде спирана Силвия Великова от ефир, да бъде сваляна, да й се сменят ресорите и др. под. Той посочва, че УС няма и такива правомощия. Колкото до спирането на радиото, заявява следното. Докладната записка, която касае профилактика на студиен комплекс, и е предоставена на УС на другия ден сутринта, когато става ясно, че радиото не работи, не е влизала в Управителния съвет, не е взимано решение за спиране на радиото. По-късно се установява, че радиото може да бъде спряно с един имейл. Той смята, че това не е нормално. Затова въвеждат нова практика – с девет подписа да бъде спиран оттук нататък за каквото и да било сигналът на Българското национално радио. Това решение е прието и гласувано от Управителен съвет, за да не се получава подобно нещо в бъдеще. На въпрос кога е научил за промените, свързани с г-жа Великова, отговаря, че е научил от фейсбук.

Временната комисия изслуша г-н Светослав Костов, бивш генерален директор на БНР в периода 1 юли – 17 октомври 2019 г., който дава информация за следното:

Посочва, че от дистанцията на времето е налице хибридна война, подета от пост във фейсбук и тиражирана от медии, свързани с икономически интереси. Уведомен е от г-н Николай Кръстев, изпълняващ длъжността „директор" на програма „Хоризонт" на Българското национално радио, че са наложителни промени в цялата програма, като ги подкрепя. Според него Николай Кръстев е направил достатъчно добър анализ, имал идеи как да бъдат реализирани и част от тези идеи се опитва да реализира още в първия ден, като под опит казва, че става дума още на първата си оперативка, на която го представя като изпълняващ длъжността, и си тръгва. След това разбира, че самата оперативка е протекла „доста грозно", като г-н Николай Кръстев е бил обиждан и критикуван, като в последствие не получава шанс да реализира своите идеи. Според

Светослав Костов, твърденията на Ивайло Савов не отговарят на истината, защото в седмицата, в която според него е започнал натискът, самият Костов е бил в законна отпуска и е на морето. След това при връщането си заминава в командировка във Финландия – на среща ръководителите на обществените медии в цял свят, и тогава по молба на икономическия директор на Българското национално радио, защото на 13 септември трябвало да бъде внесен бюджетът, решава, че трябва да се върне. Провел срещите си, малко по-рано от указания срок, за да може да подготви добре бюджета на Българското национално радио за тази година. Получава докладна от господин Пламен Костов за профилактиране на студийния комплекс на програма „Хоризонт". Уточнява, че профилактиране на студиен комплекс в никакъв случай не означава спиране на излъчване. Като казва „спиране на излъчване", обръща внимание на факта, че програма „Хоризонт" не е спирала своето излъчване. Предоставили са на разследващите органи записи от програмата, тъй като бюлетинът на Българското национално радио е излъчен, както е по закон от всичките регионални радио станции. Профилактиката се изразява в това – смяна на едно студио в друго. Затова всяка една програма има по няколко студия, които могат да се използват в случай на технически проблем. По-късно получава информация, че има проблем с оптиката, оптичен кабел и така нататък и моли господин Пламен Костов и колегите му от дирекция „Техника" възможно най-бързо да бъде решен този проблем.

В хода на изслушването твърди, че е срещнал г-жа Силвия Великова на входа на конната база в Борисовата градина с друга тяхна колега по майчинство, която е поздравил и е продължил нататък към своя среща. С реторични въпроси отговаря на запитване, дали е оказван натиск върху него, като посочва, че ако някой оказва натиск върху него или върху журналисти от радиото тогава, той е първият, „който ще скочи в негова защита".

На въпрос, дали би могъл да уточни кои са икономическите интереси, за които говори, посочва, че не би си позволил да цитира точно фирмата на икономическите интереси, но реферира към следното. С встъпването си в длъжност се опитал той и екипът му, да разбие обръч от фирми, който според думите му в последните години определено източвал бюджета на Българското национално радио по един или друг начин. В последните години се е стигнало до различни финансови и икономически зависимости. Има предвид сключени неизгодни договори за обществени поръчки, сключени обществени поръчки с отворен край – дава за пример обществена поръчка с отворени параметри, с надплатени над 200 хил. лв. отгоре над крайната сума, която е

определена, с несключени застраховки на автомобили. Посочва, че липсва регистър на обществените поръчки, защото се оказва, че всичките обществени поръчки на БНР до юни 2019 г. са се правели на флашка, а флашката изчезва. Голяма част от документите, архивът е унищожен и изнесен в частна фирма, така или иначе. Само за три месеца, ограничавайки този обръч от фирми, които и според мнението на икономическия директор, който е все още в националното радио, успява да спестим 1,5 млн. лв. Така че според него е налице „ответен удар". Посочва, че всички сигнали са подадени в ДАНС и прокуратурата.

На въпрос, дали е променял ресора на г-жа Силвия Великова посочва, че в правата и задълженията на всеки един ръководител на програма в Българското национално радио попада тази възможност – дали да смени ресорите, водещи, репортери и така нататък. Заключва, че в случая с госпожа Великова промяна на ресора няма. Според него, към онзи момент господин Николай Кръстев коментира, че трябва да има други хора в ресора, които да предоставят и друга гледна точка.

На следващ въпрос, дали има промяна в това г-жа Великова да води предаването, отговаря, че счита, че аргументите на г-н Кръстев са били във връзка с безопасността на журналиста, който отразява протестите, заради наличието на няколко протеста и поради очаквано напрежение и ескалация е по-удачно да бъде водено предаването от мъж. По-нататък отговаря: „Ако ме питате дали аз съм казал: „Махни Силвия Великова и я смени за предаване" – не, не съм казвал такова нещо."

По-нататък, на поставени въпроси Светослав Костов посочва, че спиране на сигнала от радиото до телевизионната кула няма. Посочва предходни случаи на проблеми и казва, че от г-н Пламен Костов и от колегите им бил разбрал, че има някакви проблеми с оптичен кабел.

Временната комисия изслуша г-жа Даниела Късовска, заместник-главен редактор на програма „Хоризонт" към 13 септември 2019 г. и пряк ръководител на кореспондентите на програма „Хоризонт" в страната, която дава информация за следното:

Реферира към изказването на г-н Светослав Костов, че г-жа Силвия Великова не е свалена от ресор, като твърди, че това не е вярно. Посочва, че в този случай бива грубо нарушена процедурата и Вътрешния правилник за работата в програмата. След като господин Ивайло Савов е обявен за пенсиониран и е съобщено, че господин Николай Кръстев става директор на програма „Хоризонт", минава планьорка, на която

те одобряват и приемат програмната схема, темите и събеседниците, заложени от Силвия Великова за следващата сутрин, колегите си тръгват от тази планьорка и остават само г-жа Късовска и господин Николай Кръстев. На този разговор на четири очи нещата протичат според нея по следния начин: *„Моля те, дай ми документа сводката за деня“* – това е техният програмен документ, в който са описани всички събития през деня и разпределението кой репортер кое събитие отразява. Това е документ на програмата, който всяка сутрин се уточнява и всеки знае какво прави. Г-жа Късовска му подава сводката за деня, той задрасква името на Силвия Великова от протеста и казва: *„Няма тя да отиде там“*. След това казва: *„Моля ти се, дай ми графика за сутрешния блок“*, който е месечен. Той се прави всеки месец за следващия. Тя му подава графика за сутрешния блок, в който са описани на коя дата кой водещ води. Той задрасква нейното водене от следващия ден и от дните до края на месеца и каза: *„Тя няма да води“*. След което казва: *„Моля ти се, дай ми заповедта за ресорното разпределение“*. Г-жа Късовска му подава заповедта за ресорното разпределение, той задрасква г-жа Силвия Великова като първи човек в този ресор и казва: *„Тя повече няма да е първи човек в този ресор“*. Според нея, този начин на действие е грубо нарушение на техните Вътрешни правила, които са описани в Правилника за редакционната дейност на програма „Хоризонт“. Там ясно е посочено, че промени в ресорите стават по предложение на заместник-главния редактор, който отговаря за съответните звена, в случая за репортери и кореспонденти това е тя, и след това се утвърждава от директора на програмата. Според нея, ресорът на Силвия Великова категорично бива отнет.

Временната комисия изслушва г-н Пламен Костов, който дава информация за следното:

Според него от техническа гледна точка сигналът на програма „Хоризонт“ не е прекъсван на територията на радиото и това може да се докаже и се доказва. Дадени са данни в прокуратурата, има запис на изход пулт на централна апаратна. През цялото време сигналът на „Хоризонт“ върви по оптичните линии към кулата. Сигналът е прекъснат от НУРТС по настояване на господин Светослав Костов, като г-н Пламен Костов посочва, че той самият е изпратил имейл. По същия начин изпраща имейл и за възстановяване на програмата. Никакви технически причини не е имало, иначе е щял да ги докладва на Директорски съвет. Посочва, че думата „профилактика“ за радиото е много пресилена и неточна. Радиото непрекъснато прави профилактика. Радиото има

резервни студиа. Радиото има резервна оптика. Това е всекидневна работа на дирекция „Техника“. Това не е въпрос на един ден, както прави НУРТС, когато профилактира мачтата на даден предавател. На отговор на въпрос посочва, че след дълги разговори с г-н Светослав Костов му е казано, че трябва да разговаряме с НУРТС и да бъде прекратен сигналът. Посочва, че комуникацията му с г-н Светослав Костов е по телефона и на четири очи. Посочва, че са провели поне седем разговора по този въпрос и че той от самото начало не може и до ден днешен да се съгласи с това действие, поради която причина е подал оставка и отдавна не е директор.

Посочва по-нататък, че радиото никога не е спирало и подобно спиране не е обичайна практика по мейл. Според него обратното е обичайна практика – НУРТС налага с имейл към радиото спиране на сигнала на даден предавател от – до. Но от страна на радиото към НУРТС това се случва за първи път.

В хода на изслушването, във връзка със спирането на радиото **Временната комисия отново дава думата на г-н Светослав Костов, който твърди, че** не е спирал радиото и не може да изкаже предположение кой го е спрял.

6. Изслушване на г-н Даниел Инков, г-жа Румяна Василева, г-н Ивайло Савов и г-жа Даниела Късовска във връзка с изясняване на други факти и обстоятелства, свързани с твърдения за осъществено вмешателство върху редакционната независимост на Българското национално радио.

С цел да изслуша всички гледни точки, свързани с твърдения за проблеми в работата на Българското национално радио, Временната комисия кани г-жа Виолета Ашикова, г-жа Румяна Василева, г-н Даниел Инков и г-н Антон Митов, които също да бъдат изслушани. На поканата се отзовават **г-н Даниел Инков и г-жа Румяна Василева, като в хода на изслушването се присъединяват и г-н Ивайло Савов и г-жа Даниела Късовска, които имат отношение към изнесените данни.**

Изслушване на Даниел Инков и Румяна Василева. Те молят да бъдат изслушани заедно, като в своето изложение посочват следното:

Твърдят, че от интерес за Временната комисия са последствия в Българското национално радио, случили се във времето след месец септември 2019 г., свързани с водене от двамата на предаването „Нощен Хоризонт“, което са осъществявали от близо три години. Те водят предаването, когато се появи нужда от водещи и когато екипът от петте титулярни водещи има нужда от тяхната помощ и сътрудничество. Според тях,

почти всеки месец от миналите три години са били в месечния график на предаването. В процеса на работа, твърдят, че е настъпила криза в отношенията след отстраняването на генералния директор Светослав Костов, като твърдят наличие на „определената над главите ни дамга, че сме хора на Управителния съвет“. Посочват, че още в началото на месец ноември от титулярния екип на „Нощен Хоризонт“ са помолени да водят няколко предавания за месеците декември и януари. Всъщност според тях, такава е и практиката – подготвя се месечен график предвид спецификата на предаването „Нощен Хоризонт“. Канят се гости на живо, с което се ангажира единствено водещият. От години предаването няма редактор, така че водещият определя структурата на блока, темите, гостите, репортажите в него. Именно затова е месечният график.

За тях е важно да се изясни въпросът, как става така, че са се озовали извън ефира на „Нощен Хоризонт“. За въпросните предавания са провели разговори с Кармен Манукян и Ани Костова. След като става ясно, че могат да направят и изнесено предаване за месец декември, те потвърждават, че ще водят за датите 8 декември и 4 януари. Според тях, с кореспондента на Българското радио са провели предварителни разговори, от които става ясно, че може да се намери и спонсор. Твърдят, че работят и с такава практика, тъй като предаванията лятото са излъчвани по съвместен договор с общините, от които са излъчвали. Твърдят, че са предоставили и служебен телефон на шефа на Рекламата, за да се уточнят и параметрите на договора. Заявяват, че това е щяло да бъде предложено и уговорено с ръководството на Програма „Хоризонт“.

На 22 ноември сутринта е бил предоставен графикът на предаването на ръководството на „Хоризонт“ и не е имало забележки. По телефона в 16,30 ч. на същия ден госпожа Късовска им се е обадила на всеки един от тях – на г-н Даниел Инков и г-жа Румяна Василева поотделно и им е заявила, че няма да водят предаване на 8 декември и 4 януари 2020 г., въпреки че има изготвен график и той е съгласуван с титулярните водещи. Предоставят на временната комисия въпросния график, в който не фигурират, както и следващия вариант на графика, в който ги няма. След като свалянето им става публично известно, изпълняващият длъжността директор на „Хоризонт“ и генералния директор тогава Антон Митов прави изявления, че ще продължат да водят, но новите графици не потвърждават думите му. Считат, че без обяснение и предварителни разговори са свалени от ефир, без да им бъде обяснено защо се случва това. След случилото се никой от програмата не ги търси за разговор.

Колегите, имащи отношение, са привиквани и съветвани да се дистанцират от случилото се.

По повод твърдението, че графикът на предаването се изготвя всяка седмица, предоставят също месечните графики на предаванията. От тях можело да се види, че изглеждат по един и същи начин. Показват графиците за месец юни 2019 г., в които двамата имат по едно, две, три предавания; графикът за януари 2019 г. и графикът за септември 2019 г., където тя води два пъти, а той водя един път.

Даниел Инков посочва, че няма мотиви защо не водят „Нощен Хоризонт". Посочва, че *„някак си се чувстваме репресирани от това, че застанахме с нея (Румяна Василева) в демонстрацията, когато лятото се случи пред Националното радио, и казахме, че трябва да се изчака, за да се чуят резултатите на прокуратурата, на органите на държавата, да си свършат работата и тогава да се действа, както се действаше. Оттогава нещата придобиха друго лице. До момента нямаме обяснение защо се случи това."*

Румяна Василева посочва, че съзнателно нито са уведомявали медии, нито са писали във Фейсбук, че са свалени, нито са търсили някаква политическа подкрепа, за да бъдат върнати. Твърди, че колеги, които защитават при предишния казус свободата на словото и така наречената редколегия, която присъства в СЕМ, за да защитава свободата на словото, този път излиза месец и нещо след случката със становище, в което посочва, че те не са арбитраж и не могат да се месят. Според нея, налице тук са двойни стандарти – в един случай те се месят, в друг случай не се месят. Твърди, че отношението на колеги към тях се е променено, в смисъл, че те дори престават да ги поздравяват, защото са си потърсили правата. Твърди, че е налице и друг упрек, че са се обърнали към институции извън радиото, който според нея не отговаря на истината, защото това, което предоставят пред Временната комисия първо са завели в Деловодството на Радиото и то е адресирано до Управителния съвет, провели са и среща с изпълняващия длъжността генерален директор Антон Митов. Г-жа Василева, твърди, че г-н Митов им е обяснил, че за разлика от другите, те нямат право да протестират, защото техният случай е незначителен и защото те нямат кауза, докато другите имали кауза. Тя посочва, че не знае каква кауза трябва да има човек, за да работи в Националното радио. Според нея, може би единствената кауза е да информира правилно слушателите.

В хода на изслушването се посочва, че г-н Антон Митов е поканен да бъде изслушан в Комисията, но поради нуждата да изчака резултатите от избора на

генерален директор и ангажимента му, свързан със СЕМ в конкретния ден, има основателна причина да не присъства.

Думата взима г-н Ивайло Савов, който посочва следното:

Посочва, че не може да се направи паралел между този случай и случаят със спиране на радиото и свалянето на Силвия Великова от ефир. Посочва, че Управителният съвет е задължил него и г-жа Даниела Късовска да дадат писмени обяснения пред Управителния съвет, в които въпросът е изяснен. Посочва, че г-жа Румяна Василева и г-н Даниел Инков не са част от екипа на „Нощен Хоризонт". Те имат друга роля в радиото, те са репортери. Те заместват тогава, когато има нужда там да се замества. Според него те го правят с удоволствие. Посочва, че има и други такива колеги – Петър Ненов, той е спортен журналист; Виктор Димитров, той е музикален; Ивелина Стоянова също е от репортерски екип; и още двама колеги. Петима заместват. Но се замества единствено, когато има необходимост от това. И случаят е точно такъв. Според него се е предоставил действително декемврийски график, но официалният графит е седмичният график. Седмичният график е разписан по съответния ред, първо, от шеф на екип, после ресорен заместник-главен и така нататък и накрая директорът го подписва, след като са събрани всички подписи. В този график двамата засегнати репортери ги няма. Според г-н Савов това е, защото точно в този момент са си поставили за задача точно преди празниците да се види каква е натовареността по екипи. Оказа се, че в нощния екип има най-много шест или седем водения за месец. Посочва, че се стреми да има справедливост в натоварването като дава примери. Посочва, че те са казали на нощния екип, че няма смисъл от водещи резерви в момента, но никога не са им казвали, че се отказват от хората, които заместват. Никой не ги е преследвал, никой не ги е гонил. Тогава, когато дойдат онези месеци, в които хората няма да могат да изпълнят този тип натоварване и ще се наложи то да стане по-голямо, естествено че тези, които остават, тези, които ще работят в програмата, ще се съобразят с необходимостта там да се работи. Никога не е ставало дума за обсъждане на качеството на предаването. Посочва, че всичко е направено по Правилника за вътрешния ред, но това е чиста административна дейност. Там пише: „Седмичните графици за работа на отделните звена се утвърждават от директора на програмата. Промените в тях могат да бъдат правени само със знанието и изричното съгласие на директора, главния редактор, ръководителя на направление или главния продуцент. Директорите на програми одобряват екипите, тематичните сектори и така нататък".

Това не е направено. Това е било предварителен график, където са съобразявани намерения, но това не е официалният график.

Временната комисия изслушва г-жа Даниела Късовска във връзка с твърденията на г-жа Румяна Василева и г-н Даниел Инков, като посочва следното:

Заявява категорично, че двоен стандарт няма. Посочва, че правилникът е изпълнен. Посочва, че на 30-и или на 1-ви всички екипи за улеснение дават едни проекти на графици, които те трябва да погледнат, виждат за първи път и трябва да преценят дали се съгласяват с тях. Това е прерогатив на ръководството на Радиото. Виждат проектографика, който предлага нощния блок. Той е съгласуван на този етап не с друг, а с останалите титулярни водещи на нощния блок. Тоест те са говорили за това на кой кога е удобно да води. И са казали: Ето, останалите водещи водете на този и този ден. Това се предлага на ръководството. Те виждат, че в този момент от титулярния екип няма никой в отпуск. Няма мотив да се вкарват допълнителни водещи. Тя се е обадила на Румяна и Даниел, за да обясни това. В момента, в който това се случи, твърди, че е получила следната информация от Румяна и Даниел: *„Как така? Ние сме предвидили изнесено предаване?“* Тя задава въпроса – кой и как решава кое предаване ще е изнесено? Това е свързано с командировки, това е свързано с обсъждане, това е свързано най-малкото с разрешение. Според нея, те са посочили: *„Ама как? Ние сме планували изнесено предаване от Банско. Планували сме да пътуваме там. Говорили сме вече с кореспондентката... ни там да ни намери спонсори, влизаме и в хипотеза на организиране на спонсорско предаване, как така няма да водим?“* Посочва, че никой от ръководството на програмата не е информиран за подобно планиране, което наистина няма как да стане без одобрение и без разрешение.

Г-н Инков допълва, че тези разговори са предварителни, тъй като те имат месечния неофициален график и от него знаят, че ще водят на 8 декември. Според него е съвсем естествено на 20 ноември да започнат разговори как да подготвим предаването. Твърди, че досега не се е случвало, когато са в график някой да им се обади по телефона и да им каже, че няма да водят. Затова тези разговори с кореспондентката са водени преди този разговор с госпожа Късовска и заявлението, че няма да водят. Твърди, че всичко е било предварително и винаги, ако се е стигнало до предаване, всичко е щяло да мине по каналния ред, щяло е да бъде уведомено ръководството и да се задвижат нещата по одобрение.

В хода на изложението става ясно, че графикът става официален, когато бъде обсъден, разписан от съответните заместник-главни редактори и директора накрая. И той е седмичен. Месечният график представлява някакъв план за работа. Това е план за работа, това не е официален график. Официалният е друг.

Даниела Късовска допълва в отговор на въпрос, че категорично не е практика всеки сам да решава, че иска да прави изнесено предаване и да започва да го подготвя, без да е обсъдил това с ръководството. Месечният график се дава цялостно в края на предния месец. В него са фигурирали Румяна Василева и Даниел Инков, но графикът се утвърждава седмица по седмица, като в момента, в който пръв поглед хвърли ръководството върху този график, който се даде за целия месец, то може и има право да нанася корекции. Според нея това и са направили в момента, в който са получили проекта за график.

Румяна Василева изразява несъгласие и посочва, че в графиците, които тя има за пътите, в които са водили с г-н Инков през годините, никъде няма подписи, както и че от титулярния състав в отпуска е бил Кармен Манукян от 2-10 декември.

Временната комисия изслушва г-н Стефан Ташев, като член на Управителния съвет, с данни, които касаят втория случай с Румяна Василева и Даниел Инков:

Посочва, че двамата колеги са се обърнали към Управителния съвет с този проблем, още в разгара на кризата в Националното радио, когато има протести. Сами са поискали срещата и с още други колеги през септември, са изразили опасения, че те са пренебрегнати, че те са умишлено отстранявани от екипите, които отразяват парламента. Според него, след това тези хора започват да имат проблеми. Дава няколко примера, освен случая с Румяна Василева и Даниел Инков.

Временната комисия покани и изслуша синдикални организации и други заинтересовани страни, които изразиха следното:

Г-жа Елица Доцева, председател към КНСБ посочва, че подкрепя г-н Светослав Костов, както и че г-жа Силвия Великова не е свалена от ефир, а е сложен ресор, добавен към нея. Посочва, че БНР не е протестирало, а са протестирали отделни групи колеги от „Хоризонт“ и техни поддръжници на тротоара. Посочва, че г-жа Късовска й е казала, че те нямат право да се обаждат, защото не работят в „Хоризонт“. Посочва, че оставката на г-н Костов не решава проблемите. Твърди, че програма „Христо Ботев“ се

източва и има документи, които го доказват. Твърди, че има множество проблеми в радиото, като проблемът е включително и финансов.

Г-жа Дарина Григорова, председател на радиосдружение „Подкрепа“ – синдикатът, който отговаря за музикалните състави и радио „България“ изразява своята подкрепа към г-н Костов и казва, че това е свързано с неговата стратегия за цялостно развитие на медията, която отправя поглед не само към „Хоризонт“, както всички предишни директори, но и към точно тези структури на БНР, които през мандата на господин Велев предизвикват многократни кризи. Припомня кризата с радио „България“ през 2017 г., което е пред закриване, посочва кризата с музикалните състави също. Посочва, че всъщност това, което спечели избирането на господин Костов, е именно тази стратегия за развитие на тези звена на Радиото, които са забравени, или просто пренебрегвани за сметка на „Хоризонт“. Посочва, че в „Христо Ботев“ също процесите според нея не са както трябва. Дава пример: *„Как Ви се струва спирането на 5-часова програма срещу 5000 часа, умножено по около 400 лв. ефирна програма? Да, това са от 2012 г. до 2019 г., вече сме 2020 г., лицензията на радио „България“ не се изпълнява, а всъщност се получават едни средства, които Вие също споменахте, че се получават за ефирно излъчване. Точно това нещо се опита да поправи господин Костов, като започна развитието на радио „България“. В един момент, в който това нещо се случи с „Хоризонт“, ние отправихме питане към СЕМ: какво ще се случи именно с тези части от договора за управление на господин Костов, които засягат тези звена? Изобщо не ни беше отговорено.“* Посочва, че това, едновременно с тази криза, която се е случила в „Хоризонт“, отваря врата към нова криза именно с тези структури, които в един момент започват да тъпчат на едно място, незнаейки какво се случва и как ще се развиват. Твърди, че са започнали подготвянето за ефирни програми на тези девет езика, които имат, и в един момент с отстраняването на господин Костов, според нея са *„просто захвърлени в нищото.“* Сега при избора на новия генерален директор – господин Балтаков, според нея той представя една много хубава стратегия за развитието на радиото, която включва абсолютно всичко. И днес на страницата на СЕМ тя вижда неговата концепция, в която нито музикалните състави са упоменати, нито радио „България“ е така представено, както блестящо той защитава пред СЕМ в своята концепция. Тя поставя въпроса, какво ще се случи пак с тези две звена, защото, ако наистина пак бъдат пренебрегнати, това ще доведе до нова криза, тоест нови

протести, защото тези хора вече не издържат това състояние, в което са поставени от години. Посочва се, че всяка година милион и двеста хиляди лева се пренасочват към „Хоризонт“, които ги присвояват. Дарина Григорова посочва, че за нея „Хоризонт“ е нещо като едно туморно образование, което отнема ресурсите на останалите структури на БНР.“

III. Приложимо право

Конституцията на Република България прогласява в чл. 40, ал. 1, че печатът и другите средства за масова информация са свободни и не подлежат на цензура. Той действа в единна цялост с чл. 39, който прогласява правото на изразяване на мнение, и чл. 40, който защитава конституционно установеното право на търсене, получаване и разпространяване на информация. Наред с това, Конституцията на Република България определя Българското национално радио и Българската национална телевизия, ведно с Българската телеграфна агенция, като „национални институции“ (§6 ПЗР Конституцията), като макар конституционната норма вече да не е действаща, закрепването им на конституционно ниво им придава ранг на конституционни понятия от най-висша степен.

Наред с Конституцията, Законът за радиото и телевизията доразвива част от конституционните норми. Той е устройствен и за националните обществени доставчици на медийни услуги Българското национално радио и Българската национална телевизия. В него са предвидени специфичните програмни ангажименти, които следва да изпълняват двете медии, както и избора и правомощията на органите им на управление. С оглед особения статут на БНР и БНТ, законът предвижда те да осъществяват дейност въз основа на лицензии, издадени без конкурс (чл. 105, ал. 3 ЗРТ).

Съгласно чл. 44, ал. 1 и ал. 2 от ЗРТ, разпространението на радио- и телевизионните програми на БНР и БНТ се извършва чрез електронни съобщителни мрежи и/или съоръжения за наземно аналогово радиоразпръскване, които са собственост на БНР и БНТ, или въз основа на договор с предприятие, представляващо електронни съобщителни мрежи и/или съоръжения за наземно аналогово радиоразпръскване, които са собственост на БНР и БНТ, или въз основа на договор с предприятие, предоставящо електронни съобщителни услуги, като държавата взима необходимите

мерки за гарантиране разпространението на програмите на двата доставчика на цялата територия на страната.

Съгласно чл. 51 ЗРТ Българското национално радио и Българската национална телевизия са длъжни незабавно и безвъзмездно да предоставят при поискване програмно време за служебни съобщения на представители на държавни органи в случаи на бедствие или на непосредствена заплаха за живота, сигурността и здравето на населението или на отделни лица. Те следва да осигуряват непрекъсваемост на излъчването.

Съгласно чл. 38, ал. 1 от Закона за защита при бедствия юридическите лица и едноличните търговци - оператори на радио- и телевизионни програми, предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, при поискване от оперативните центрове на единната спасителна система предават незабавно и без изменение на съдържанието и на смисъла неотложна информация, необходима за защитата на населението, съгласно сключените споразумения. Наред с това, съотносими към изнесените факти са и Правилниците за структурата и дейността на БНР.

IV. Изводи на Временната комисия

Временна комисия за проучване на фактите и обстоятелствата, свързани с прекъсване на излъчването на програма "Хоризонт" на Българското национално радио, както и на твърденията за политически натиск върху ръководството и журналисти от Българското национално радио положи всички усилия да изясни докрай фактите, свързани с прекъсване на излъчването на програма „Хоризонт“ на Българското национално радио, както и твърденията за политически натиск над ръководството и журналисти. В хода на изслушването бяха поканени всички заинтересовани страни, включително и такива, които имат отношение към фактите в по-късен етап, както и лица, които твърдят, че има наличие на вмешателство в редакционната независимост на радиото. В резултат на изслушването и събирането на информация може да се заключи следното.

Прекъснато е излъчването на програма „Хоризонт“ на 13 септември 2019 г., като за времето от 6,00 ч. часа сутринта до 10,24 ч. програма „Хоризонт“ е достъпна само онлайн. Не е налице техническа причина за спиране на радиото. Радиото е спряно след изпращане на изричен имейл с искане за спиране, а по-късно и за повторно пускане до

НУРТС. Фактическото изпращане на имейла с искане за спиране на радиото е направено от г-н Пламен Костов, директор на дирекция „Техника“. Налице са множество индикации за възлагане на спиране на радиото от страна на г-н Светослав Костов, генерален директор на Българското национално радио към този момент. Временната комисия не може да установи със сигурност, дали това е налице, като то следва да бъде установено от прокуратурата. Ако тя го констатира и го квалифицира като престъпление, то следва да бъде потвърдено от съда.

Независимо от това, генералният директор е лицето, което носи цялостна отговорност по обезпечаването на нормалната дейност на радиото във всички негови програми. Негова грижа е било той да бъде в течение с направените и разпоредени проверки, да не извършва и да не допуска да се извършват от други лица груби или системни нарушения на разпоредбите относно принципите за осъществяване на дейността на радиооператорите (по арг. чл. 67, ал. 2 ЗРТ), един от които е непрекъснатост на излъчване на сигнала на програма „Хоризонт“. Генералният директор е следвало да обезпечи безпроблемното и непрекъснато излъчване на радиото в условия на плурализъм, гарантиране на право на изразяване на мнение, достъп до информация, осигуряване на свободата и недопускане на цензуриране на медийни услуги в рамките на програмите на Българското национално радио под каквато и да е форма. Той е следвало да обезпечи и нормалната работа в радиото в дух на колегиалност, разбирателство, свобода на журналистите при спазване на законите и правилата за работа в радиото, в интерес на аудиторията. Органът, който следва да направи преценка за изпълнението на тези задължения от страна на генералния директор Светослав Костов е Съветът за електронни медии. Той е преценил, че г-н Костов не е съумял да изпълни надлежно едно или повече от тези свои задължения, като е допуснал спирането на радиото на 13 септември 2019 г. и поради допускането на подобно грубо нарушение, го е освободил на 17 октомври 2019 г.

По отношение на твърденията за политически натиск върху ръководството и журналисти от Българското национално радио, Временната комисия установява, че са налице твърдения и индикации за извършване на натиск над журналисти, но те са за натиск от страна на членове на ръководството на радиото над самите журналисти. По-специално, налице са твърдения за оказан натиск от страна на г-н Светослав Костов и на г-н Николай Кръстев над г-жа Силвия Великова, които твърдения са подкрепени от г-н Ивайло Савов, както и от г-жа Даниела Късовска. Тези твърдения са напълно отречени от г-н Светослав Костов, като членът на Управителния съвет на БНР г-н

Стефан Ташев посочва, че над Управителния съвет и над него лично, не е оказван никакъв политически, икономически или друг натиск. Г-н Светослав Костов отрича върху него да е оказван какъвто и да било външен натиск. Той твърди, че корпоративен или политически натиск е налице след спирането на сигнала на радиото, но не посочва пред Временната комисия от кого и над кого.

Следователно, от сведенията дадени от всички изслушани пред Временната комисия никой не посочва категорично конкретни лица, оказали външен политически натиск за свалянето на г-жа Великова от ефир. Изнесените данни са за оказване на натиск от страна на ръководството над журналиста. Временната комисия не е разследващ орган и не може да установи със сигурност достоверността на тези твърдения. Фактите, които се установяват обаче са, че часове след издаването на командировъчна заповед за командироване на г-жа Великова в Стара Загора, радиото спира своето излъчване без да е налице техническа причина за това.

Наред с установяването на тези факти, Временната комисия констатира, че са налице индикации, че в радиото съществуват вътрешни проблеми, свързани с разцепление в колективите, оформяне на подкрепа в обществото за конкретни проблеми и липса на съпричастност и солидарност по други. Изнесени са твърдения за наличие на дисбаланс и привилегироване на едни програми, спрямо други. В хода на изслушванията се очертават и няколко други групи проблеми. Те най-общо са свързани с индикации за проблеми при финансирането и с разпределянето на средствата в радиото. Дадени са сведения за непрозрачно и непропорционално разходване на средства. Налице са проблеми и от административно-организационен характер.

Временната комисия подчертава, че нито има правомощия да осъществява контрол, нито е заинтересована от вмешателство в текущата работа и оперативната самостоятелност на ръководните лица в радиото, а и най-вече в свободата на самите журналисти. За Комисията е от значение промяната на позиции и разместването на журналисти да не е резултат от политически и корпоративен натиск, а да е в резултат на мотиви, които отговарят на концепцията на програмата. В хода на своята работа, видно от изслушването на всички заинтересовани страни, такъв външен политически натиск не може да бъде еднозначно установен.

Временната комисия констатира, че са налице индикации, че обстановката на работа в Българското национално радио е нездравословна, като са представени

твърдения за прилагане на различни стандарти и привилегироване на едни журналисти спрямо други.

Това налага подчертаването на ясната отговорност, която имат Съветът за електронни медии при подбора на генерален директор и управителен съвет на Българското национално радио, на отговорността на самите ръководители в Българското национално радио за цялостно обезпечаване на здравословна, справедлива, плуралистична работна среда, в дух на разбирателство и свобода на действие при прилагането на правилата по еднакъв начин спрямо всички и при осъществяване на цялостната дейност на радиото в интерес на аудиторията, както и отговорността, която има самото Народно събрание за приемане на промени и обезпечаване на законодателство, което да гарантира и да създава условия за осъществяване на свободна, плуралистична, качествена журналистика в Българското национално радио. На базата на всичко това БНР би трябвало да информира точно, достоверно, своевременно и надлежно аудиторията, като законодателството да задава достатъчно механизми за контрол и отговорност, без прекомерна намеса от страна на регулаторните органи, които представляват държавата, обезпечаващо в максимална степен обществения интерес.

В интерес на изясняване на цялостната обстановка в радиото, следва да се посочи, че мониторинговите доклади, предоставени от страна на Съвета за електронни медии и самото Българско национално радио показват, че е налице плурализъм в програмите, мненията, гостите, начина на отразяване и начина на предоставяне на информация на аудиторията, което въпреки всички по-горни констатации е индикация за свободна и независима среда в радиото.

Това показва комплексността и нееднозначността на проблематиката, свързана с работата на БНР, като е извън правомощията на Комисията да обхване и анализира нейните причини и последствия в цялост и пълнота.

Временната комисия може само да констатира изнесените пред нея твърдения, да приеме за установени фактите, констатирани от компетентните органи и да излезе с препоръки и заключения по поставените въпроси.

V. Заключение

Временната комисия заключва, че има индикации за осъществен натиск от страна на г-н Светослав Костов над г-жа Силвия Великова, като те се основават

единствено на твърденията на г-жа Великова, които се отричат от г-н Костов. Пред комисията не са представени твърдения за осъществен политически или друг натиск от конкретни лица, партии или други образувания над ръководството на радиото или над отделни журналисти. Има твърдения за общ натиск над г-н Костов, които той отрича, но не се посочва от кого е осъществен такъв натиск, нито от г-жа Великова, нито от други лица, представили факти и обстоятелства, изнесени пред Комисията.

На 13 септември 2019 г. сигналът на програма „Хоризонт" е спрян, като затова не е било налице техническа причина, а е в резултат на изрично решение, взето вътре в радиото.

В Българското национално радио са налице вътрешни проблеми, свързани с нездравословна работна атмосфера, разцепление на колективите, проблеми с финансирането и непропорционалност на разпределянето на средства между отделните програми.

Временната комисия счита, че следва да препоръча на Комисията по медии и култура да обсъди възможността за внасяне на предложения за законодателни промени, които да бъдат насочени към преодоляване на несъвършенства в нормативната уредба. Те следва да спомогнат за създаване на предпоставки за по-оптимално функциониране на Българското национално радио, без да се осъществява прекомерно вмешателство от страна на държавата и при спазване на принципите на Конституцията и на духа на заложените в чл. 39-41 право на изразяване на мнение, свобода на медиите и другите средства за масова информация, както и на правото на търсене, получаване и разпространяване на информация.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 053 – 84 – 1
Дата 26 , 02 2020 г.

11.30

Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ВРЕМЕННА КОМИСИЯ ЗА ПРОУЧВАНЕ НА ФАКТИТЕ И ОБСТОЯТЕЛСТВАТА, СВЪРЗАНИ С ПРЕКЪСВАНЕ НА ИЗЛЪЧВАНЕТО НА ПРОГРАМА „ХОРИЗОНТ" НА БЪЛГАРСКОТО НАЦИОНАЛНО РАДИО, КАКТО И НА ТВЪРДЕНИЯТА ЗА ПОЛИТИЧЕСКИ НАТИСК ВЪРХУ РЪКОВОДСТВОТО И ЖУРНАЛИСТИ ОТ БЪЛГАРСКОТО НАЦИОНАЛНО РАДИО

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,

На основание Решение на Народното събрание от 20 септември 2019г. за създаване на Временна комисия за проучване на фактите и обстоятелствата, свързани с прекъсване на излъчването на програма „Хоризонт" на Българското национално радио, както и на твърденията за политически натиск върху ръководството и журналисти от Българското национално радио, внасям доклад за установените факти и обстоятелства около случая и направените констатации и проект на решение за приемане на доклада.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВРЕМЕННАТА КОМИСИЯ

ТОМА БИКОВ